

صوبجات احکام رفته که در این روز در تمام مساجد دعا نمایند و بقرا طعام دهند در این روز بسیاری از محبوسین رها خواهند شد و نیز درباری بعد از ختم عمل منقذ خواهد گردید

§ منجمین کلکته - و کانپور - افواهی را نوقت بودند که در تاریخ (۳۰) یا (۳۱) آگست زلزله خواهد شد تکذیب شده اند

§ بقطار راه آهن در قریب (بنگلور) حادثه رخ داده شش نفر هلاک گردیده و هفده نفر صدمه سخت یافته من جمله آنان پنج نفر صدمه سخت برداشته اند این حادثه در بیست و سوم ماه جاری بساعت هونیم عصر در راه آهن جنوبی (مهراٹا) در میان موقضهای (یسوانا ته پور) و (بلهنگا) به مسافت ده میل از (بنگلور) واقع گردید - ساعت دو کالسکه از (بنگلور) روانه (کنتاکل) شده دفعتاً يك قطار راه آهن مشتمل بر دو کالسکه در جه دوم و يك کالسکه در جه اول و دو کالسکه دیگر بود از خط آهن بدر رفته از بالای بند بازده فیت در غلطید

➤ منقول از روزنامه اطلاع

➤ مدرسه شرف

§ از مدارس ملیه مظفریه که تا بحال الحاق بسیار خوب پیش رفته و ترقی نموده مدرسه شریفه شرف است (که اساساً مجانی است) و در تحت ریاست و مراقبت خاصه جناب امیرالامراء العظام آقا میرزا ابراهیم خان امیر تومان و دارای معلمین منتخب ممتاز و دویست و اند نفر شاگرد و محصل بار شد است که طبقه اولی از آنها قریب بفراغ از تحصیل اند این ایام که موقع امتحان شاگردان این مدرسه است هفته يك روز حسب العاده جمعی از فضلاء دانشمندان در آنجا حضور بهم رسانیده با کمال دقت و اهتمام طبقات شاگردان را امتحان مینمایند

و یکی دو مجلس که این بنده نگارنده هم حضور داشت شاگردان خرد سال در قنون ریاضی خاصه علم جبر و مقابله که از علوم معکله است و در مقدمات عربیه از صرف و نحو و ترجمه و تفسیر و ترکیب آیات مبارکه قرآنی امتحانات حیرت انگیز دادند و در حال خوبی از عهده جواب سؤالات بر آمدند که موجب

کمال عجب و نهایت تحسین و تمجید همه حضار گردید انشاء الله این کار عاتجات آدم سازی چندان در وطن ما زیاد شود و بازار علم و دانش رونق و رواج گیرد که از این پس هر چه از ابناء وطن خود بپذیم تا وطن بوجود آنها تفرکند و از نتایج دانش و تربیت آنها اسباب نیکی ختی و سعادت حوزه این مملکت را فرا گیرد

➤ شفای روماتیسم - بالیمو

§ یکی از اطباء گفته است بهترین دواها از برای مرض روماتیسم این است که مریض روز اول یکدانه لیمو بخورد و روز دوم دو دانه و بهمین ترتیب روزی يك دانه زیاد کند تا روز بیست و پنجم بیست و پنج لیمو بیا شامد و از آن پس روزی یکدانه کم کند تا درد و مرض زایل گردد این تجربه بسیاری از مبتلایان بمرض عصبانی (روماتیسم) را قایده کلی بخشیده است پس چنانچه سودمندی این دوا بشود بر سندن ضرب نیست که قیمت لیمو در همه جای دنیا خیلی گران شود زیرا که تقریباً بقدر ثلث اهل عالم مبتلا باین درد هستند

➤ کلکته

§ سورت کرمی هوا تا یکدرجه شکسته از امراض مزمنه نیز شکایتی نیست - چندی می باشد که اکثران بر کلکته ترجمه نموده اسمی از مرض نحس طاعون در بیان نمی آورند

§ دیروز در محکمه پلیس علی پور (نزد پور) ناتیه بیاس (باشنده) ویکوور (بمجرم آریژاندن زن شوهر دار) را بپاس حاضر نمود - حاکم پلیس حکم شش ماه حبس سخت بر مجرم جاری داشت

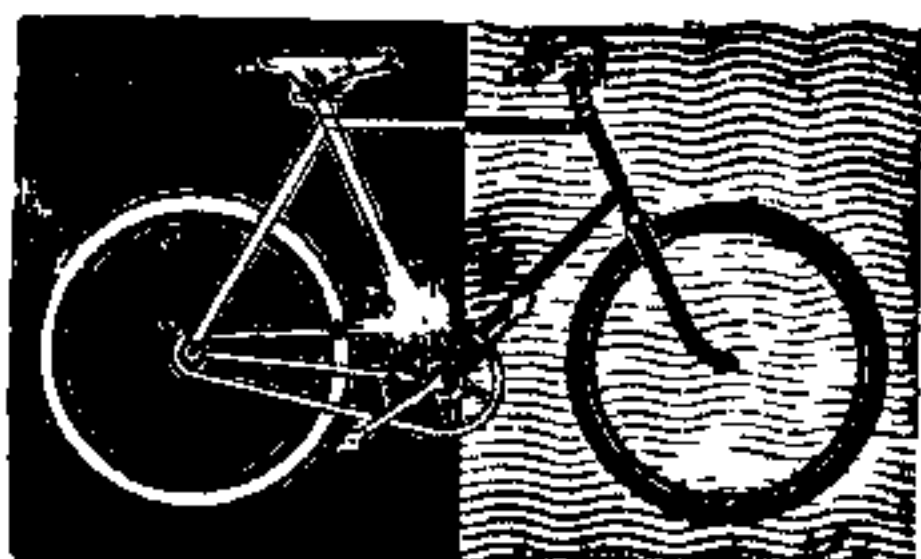
§ ایضاً در محکمه پلیس علی پور جوان مسلمانی موسوم به (حسن علی شیخ) باشنده (ماتو کاجی) به جرم زن با خود حاضر - تا احرایین پدر و پسر از مدتی کدورت بود مجرم پدر خود را و قتیکه خواب بود با چوب این ق... که دست راستش شکست - حاکم پلیس حکم يك سال حبس سخت او داد § طوفانی که در حلیج بنگال بود اکنون بطرف سواحل (اوریسه) رخ نموده - ظاهراً هوا پشت نکرده ولی باران در جاهای که طوفان واقع شده به بکثرت باریده است

اعلان

دوچرخه های اعلی معروف به (افبک) قیمتهای

متن

جهت بزرگها و همچنین اطفال - با ضمانت
در استحکام دوچرخه های و عیب نکردن آنها با جیب
اسباب و ملزومات دوچرخه تکجا فروخته خواهد شد

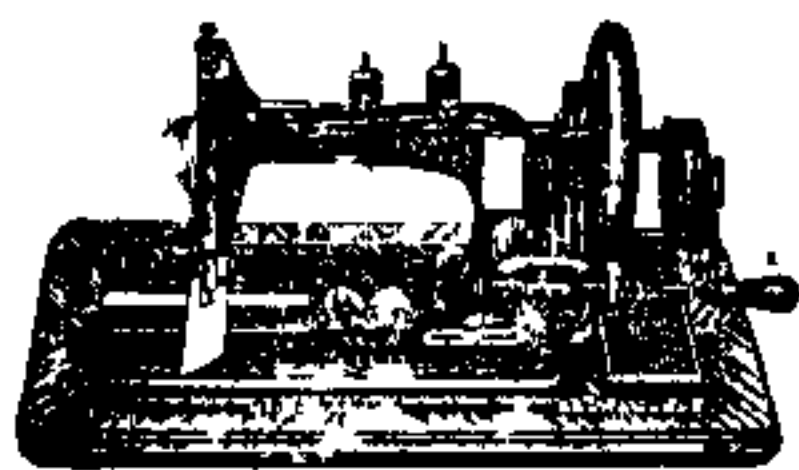

خریداران محترم و طالبان دوچرخه و صورت
دوچرخه هارا ما تا این کتابچه مصور مجابا
میتوانند بخوانند و در و تیکه مجید خریدن هم نیستند

آدرس در شهر مسکو شرکت (افبک)

The English-Lit. Moscow, Russia.
No. 77376.

یونی نی

کارخانه ایست که جرخ خیاطی و بازاری
را با ضمانت می فروشد
بسیار محکم و بی صدای تند و سبک کار و
بی مانند

اول کارخانه جرخ خیاطی است در روسیه
شرکت (یابو و کپان)

آدرس - در کوچه (از نامکا) خانه خودش
تعمیر برای خواهانش فرستاده می شود

جناب همدان تجارت والا عیان آقا میرزا محمود آقا
تاجر کاشانی برای زکراتی و دفع نواقص و تکمیل
اداره تجارتی خودشان که از سال گذشته در نمبر (۸)
شماره ۴۳۶ - ۲۷ جمادی الاول ۱۳۲۰ - ۱۹۰۷ - ۲۲
بسلامت و امان راه آهن وارد کلکتہ کردند جناب
موصوف سال گذشته که برای تفریح و سیر آمده بودند
کلکتہ را مرصع مناسب برای تجارت یافته اداره
مخصوصی باز نمودند چنانچه تاکنون دائر و دوز بروز
در وسعت است از خداوند ترقیات ایشانرا خواستگاریم

NOTICE

All advertisements from Europe or
with origin from Europe will exclusively
be accepted by the.

Advertising Agency

L. & E. Metzl & Co.

Moscow & St. Petersburg.

By its branch establishments and foreign
agents. All inquiries from Europe con-
cerning advertising "Hablat Matin" are
to be "directed to the abovementioned
Advertising Agency"

اسباب ورشو

کارخانه اسباب ورشو و نفوس سازی در شهر
(ورشو) منطبق به (یوسف فراژ) کارخانچی دربار
همایونی اعلیحضرت شاهنشاه ایران

یکی از مفاخره ها در شهر مسکو در مسکوچه
(گوزنکی مست) در خانه (زاخارین) در هنگام
بازار مکاریه در شهر (بیژنا) در ردیف (تلا و نایا

لیان - او - نمبر ۱۸)

قیمت پنبه اول ستمبر

نرخ پنبه در بازار (لوربول) تا یکدرجه کساد و نوبه زیادی وارد نشده فروش پنبه در زور (لوربول) (۴۰۰۰) بسته
 معامله و حمل مجاز شده - (۳۰۰) بسته
 امروز وارد شده - (۲۰۰۰) بسته
 قیمت پنبه متوسط (امریکا) در (لوربول) - رطلی
 چهار پنس و بیست و هفت از سی و دو
 قیمت پنبه مصر اعلی در لوربول هفت پنس و سه از شانزده
 قیمت آینده پنبه که همین معامله شده است
 در ماه آگست - و سپتمبر - رطلی چهار پنس و چهل
 و هشت از شصت و چهار
 در ماه سپتمبر - و اکتوبر - رطلی چهار پنس و سی
 و سه از شصت و چهار
 در ماه اکتوبر - و نومبر - رطلی چهار پنس و سی
 و سه از شصت و چهار
 در ماه نومبر و دسامبر - رطلی چهار پنس و سی از شصت و چهار
 در ماه دسامبر - و جنوری - رطلی چهار پنس و بیست
 و هشت از شصت و چهار
 در ماه جنوری - و فروری - رطلی چهار پنس و بیست
 و هشت از شصت و چهار
 در ماه فروری - و مارچ - رطلی چهار پنس و بیست
 و هشت از شصت و چهار
 در ماه مارچ - و اپریل - رطلی چهار پنس و بیست
 و هشت از شصت و چهار
 در ماه اپریل - و می - رطلی چهار پنس و بیست و هشت از شصت و چهار
 پنبه در بازار (بیویارک) -
 امروز وارد شده - (۱۵۰۰۰) بسته
 حمل مجاز شده - (۲۰۰۰) بسته
 حمل مانگستان شده - (۱۰۰۰) بسته
 ذخیره است در تندر امریکا - [۱۴۰۰۰۰] بسته
 ذخیره در بلاد اندروسی - [۵۰۰۰۰] بسته
 بازار مجسمه مدرسه کساد است

شرح اجرت طبع کتب وغیره

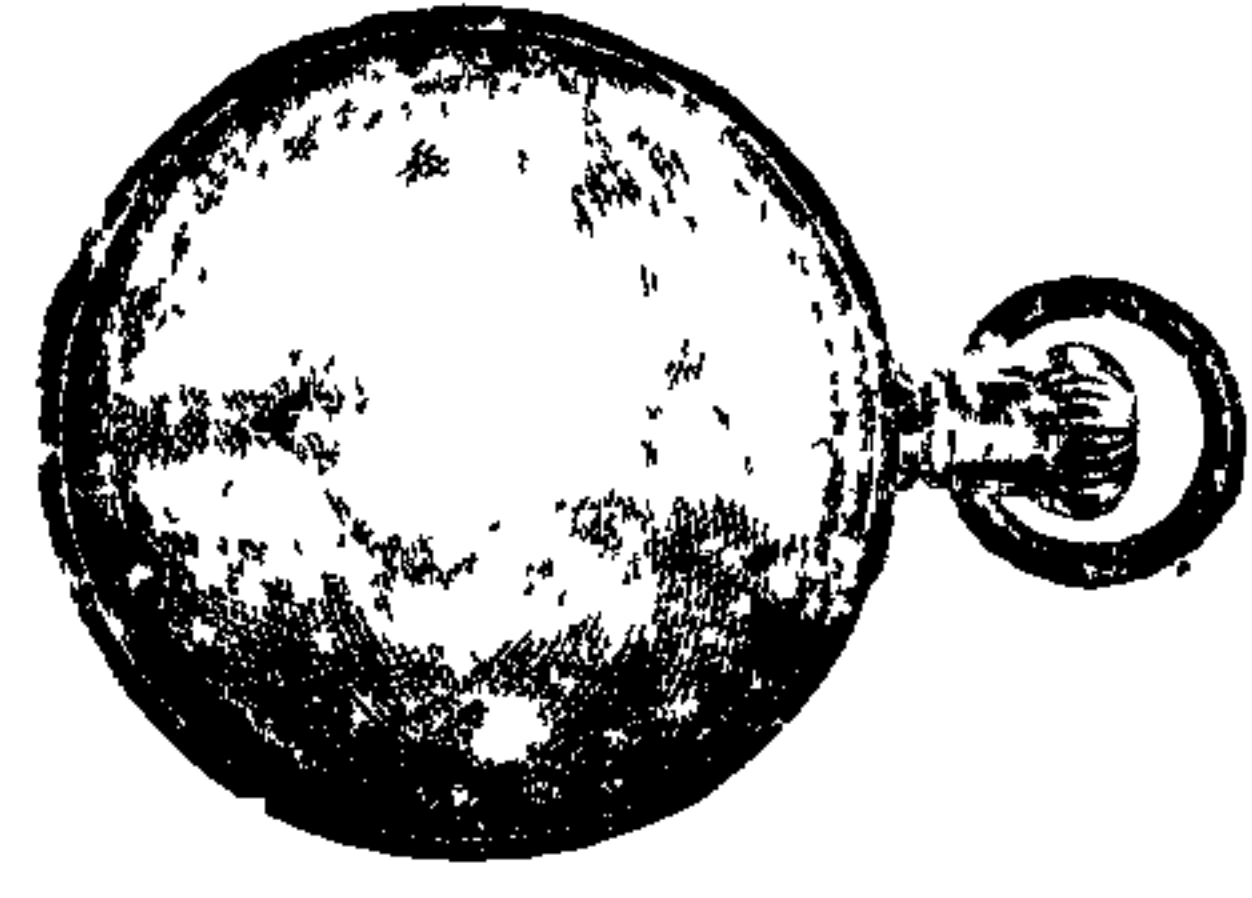
اعضای مطبع بشرايط ذیل برای طبع هرگونه کتب عربی - فارسی - اردو - وغیره حاضراند
 (اول) - اجرتیکه ذیلاً در نرخ نامه معین شده فقط برای نوشتن و یا حروف چیدن و طبع کردن کتاب است - قیمت کاغذ و اجرت صحافی و جلدبندی وغیره بخدمت مالک کتاب میباشد - ولی احزای مطبع حاضر اند که بهر قسم دستور العمل داده شود تعمیل نمایند
 (دوم) مطبع ذمه دار هفت مطبوعات خود مطابق نسخه اصل است
 (سوم) - میزان یک جزو را چهار صفحه یا دو ورق جلد لاتین قرار داده ایم - اهم بر اینست که همان قطع را چهار صفحه یا هشت صفحه و یا شانزده صفحه قرار دهند یک جزو محسوب خواهد شد -

اگر اندکی یعنی تا نیم (پنج) - ربع کره قطع کاغذ
 یا بیش باشد همین اجرت محسوب خواهد بود
 (چهارم) حروف درشت و متوسط و ریزه از ملاحظه لوحه اخبار جلد لاتین ظاهر میتواند شد
 (پنجم) - خط مطبوعات سنگی مطبع اهم از نسخ - نستعلیق - شکسته - مطابق خطوط متوسطه مطبوعات بمبئی و سایر بلاد هند خواهد بود
 (ششم) - برای مدت طبع بعد از تصفیه تمام امور فی جزوی ده روز مقرر است
 (هفتم) نصف اجرت طبع پیش گرفته میشود و نصف دیگر پس از اتمام نصف (ملیجر مطبع)
 • نرخ نامه •

فی جزو حروف ریزه حروف متوسطه حروف درشت حروف سنگی
 در هر نسخه در رویه - رویه - هشت رویه هفت و نیم رویه
 نصف نسخه هشت رویه هفت رویه شش رویه پنج و نیم رویه

اعلان

ساعت تیره (پست در امریکا) شده که قشقه آن دلاً موجود است - قاب آن و ریشه است در بدن وقت دوت روی میدهد - در حویلی ساعت همین پس که در عرص سال حراب است می شود - ولو اسکله در شکار یا باری همراه باشد - و کمر دست هم بیفتند آلات او حراب خواهد شد - این ساعت را یکی از صاحبان مشهور امریکا ساخته که در ساعت سازی مانات و شاهادره شکاه می چند ز دولی خارجه یافته - کبید ساعت مرور هم دسته اوست که در کبید دادن ساعت بر دوت بار کردن قاب شود پس و پیش نمودن طرفت هر - همان دسته است - پس - است مثل قره ز دور حلوه می دهد و رنگ آن هم را می شود که حراب شود با سانی تمام ممریش ممکن است در سان ددن وقت لایانی و مقابله با ساعت های ملک و صده می نماید - پس هر چه این ساعت بیع رویه بدون حرت پست است - و سمات هم برای یکسال داده می شود که اگر ساعت را شکندند و صاب حرجی پیدا نماید ممریش بدنه مرور شده خواهد بود - مرکس حواستکار باشد بدنه منور دره جلد لاتین متولد طلب نمود
 [ملیجر اداره جلد لاتین] محمد جواد شیرازی

ساما توزا

وضوح بوده باشد که تجربیات و تعریحات اطباء حاذق ثابت کرده است که جهت رفع علت کم خونی بدن و سستی و اسراض عصبانی که موجب تولید ضعف بیه میشوند بهترین چیزها استعمال کرد (ساما توزا) میباشد

این کرد محرك اشتهاى تام و فرشى و صحت و همچنين پرمایه کردن و خلقت شیر و ازدیاد آن جهت مادران و هایکان که خوبی شیر آنان شرط است میباشد

این کرد موسوم به (ساما توزا) در جمیع دواخانها و دکاکین ادویه

فروشی بمصرف فروش میرسد

شرح در این کرد مذکور و عقیده اطباء در حق این درمان - در وقت مخصوص چاپ شده و برای آنایکه مایه بتسب اطلاع از خواص آن بوده باشند مجاناً فرستاده میشود از خانه تجارتی مذبوره آدرم: (فریدریک بایر و کمپانی) در شهر مسکو - در محل (استارا یا بلعجاده) خانه (پآرماند)

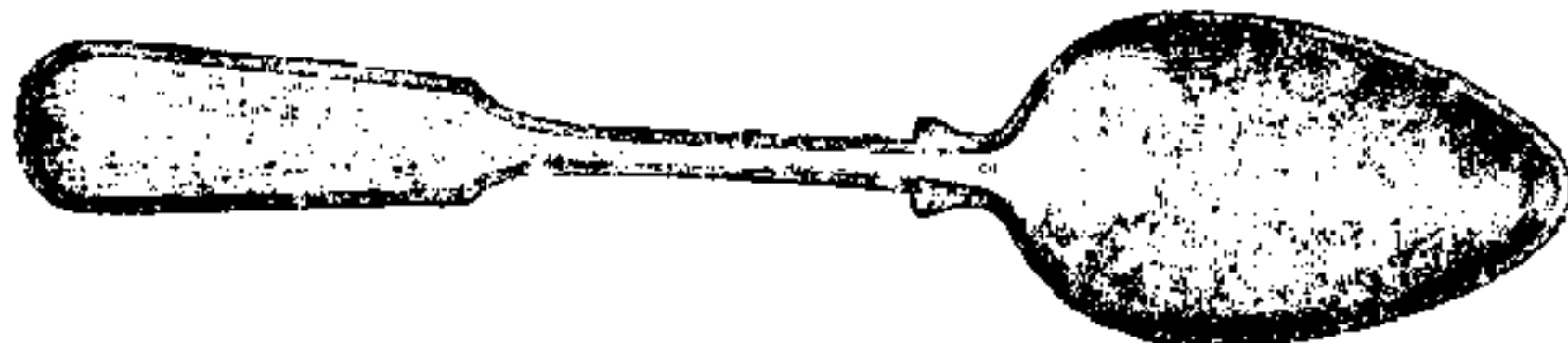
No. 92056.

کارخانه اشیاء و رشوت و مفوض موسوم (برنر فسکی)

مال (آرتور کروب)

مغازین در شهر مسکو در حکوچه (کوراسکی موس)

در بر منکة مکاریه (در شهر بیزنا) در (کلاونی ریاد) نمبره ۲۳ و نمبره ۲۴

کارخانه (آرتور کروب)

معرفی میکند ظرف و اشیاء خود را

که از فلز سفید اصل موسوم به (الپاک) ساخته شده و طبعاً سفید است جهت هتلهها و مهمانخانهها و اشخاصی که استعمال کنندگان این قسم ظروف میباشد - و هکذا قسمیکه روکش مستحکم از نقره اصل دارد و خواه از خود فلز سفید اصل باشد و جهت ایران مخصوصاً ساخته شده از قبیل (سماروما) و (سینیها) و (چائیدانها) و (قنددانها) و (تنکها) و (آفتابه لکن) و (غلیانها) و غیره و انواع ظروف جهت آشپزخانه فلز نیکل اصل

وکیل این کارخانه جهت طهران (ویلم بلومان) در طهران میباشد

کتابچه مصور بتصویر اشیاء مذکوره مجاناً برای طالبان فرستاده میشود

اداره حبل المتین

مدکل کالج استریت نمبر ۴

کلیه امور اداره

یلمدیرکل مؤیدالاسلام است

منیجر اداره

آقا محمد جواد شیرازی است

هر دوشنه طبع

سه شنبه توزیع میشود

بتاریخ دوشنبه

جمادی الثانی (۱۳۲۰) هجری

مصادف با

۸ ستمبر (۱۹۰۲) میلادی

روزنامه مقدس

(سنه ۱۳۱۱)

قیمت اشتراك

(سالانه — شش ماهه)

هند — و برمه

(۱۲ روپيه — ۷ روپيه)

ایران — و افغانستان

(۴۰ قران — ۲۵ قران)

عثمانی — و مصر

(۵ مجیدی — ۳ مجیدی)

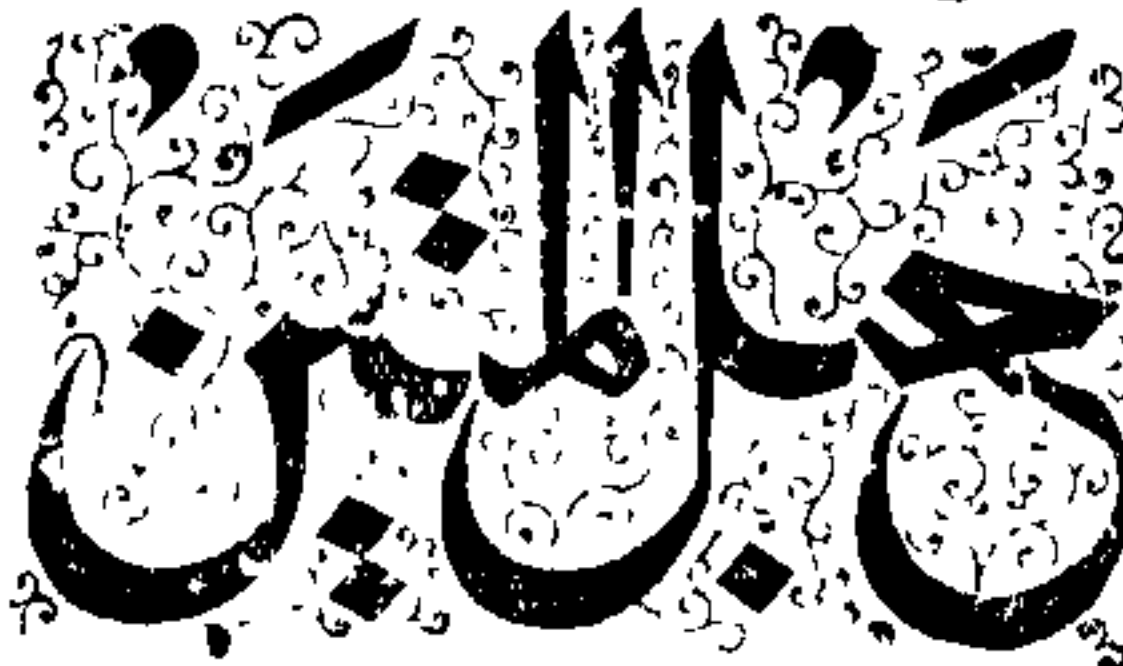
اروپا — و چین

(۲۵ فرنک — ۱۵ فرنک)

روسیه و ترکستان

(۱۰ منات — ۶ منات)

قبل از دریافت نمودن قبض مخصوصه اداره هیچ يك از خریداران نباید قیمت اخبار را باحدی تسلیم نمایند

ذمه دار محت و سقم اعلاناتیکه در اخبار داده میشود همان کسانی میباشد که اعلان داده اند

اجزای اداره ذمه دار محت و سقم عواناتی هستند که از طرف خود مینگارند نه عناوین وقایع نگاران و صاحبان مکاتیب و منقولات یا ترجمه از سایر جراید

(در این جریده از هرگونه علوم و وقایع سیاسی و منافع دولتی و فواید ملتی بحث مینگردد)

(مراسلات عام المنفعه مقبول و در انتشارش اداره آزادست)

فهرست مندرجات

- تلفکرافات • سفارت کبرای فوق العاده ایران در جشن پادشاه اسپانیا • مکتوب یکی از سیاحین
- حالات تاریخی مجمع الجزائر • ابریم شامات • داستان روسیا • مکتوب از بغداد • دو تین روسو
- افغانستان • مقاوله نامه تجارتي دولتین ایران و عثمانی • آلمان • مکتوب از روسیه • مرض النوم • تحقیقات علمیه • اخبارات خارجه • کیسیون تعلیمی هند
- اخبارات داخله • نتیجه بد بداست • معاملات چین • کلکته • نویس • اسباب ورشو • ساما نوزا • اعلان دو جرجه • بوئی نیا • قیمت پنبه • شرح اجرت کتب وغیره • اعلان

تلفکرافات

(اول ستمبر)

(مسترچبرلین) در لطق خود در شهر (برلین) اظهار داشت که دولت و ملت انگلیس هرگز رضا نمیدهند که متحمل اخراجات همیشگی شوند و از برای جنگ

آماده باشند — در اینصورت لازم می آید که از ملت حواش اخراجات ضروری بوقت خود شود متلی اینکه در جنگ جدید بمل آمد —

روزنامه (مارنک پست) در باره لطق (مسترچبرلین) متأسف شده مینویسد که اگر دستور العمل (مسترچبرلین) را قبول نمایند سلطنت سیاه خواهد شد — روزنامه (طمس) تشریح لطق (مسترچبرلین) را کرده مینویسد که ملشا (مسترچبرلین) این است که (۲۵۰۰۰۰) قشون هزاره آماده حرب نژده داشتن ممکن نیست ولی اهالی لطق او را درست نفهمیده خیال میکنند که لازم شده که از ملت حواش نگاهداری قشون را به نمایند

اعلیحضرت (امانیول) پادشاه ایسالی وارد شهر (فرانکفورت) شده مشق و ساز قشونبراک (کرنل) اهزاری ، افحصاری ترتیب داده بود ملاحظه و نا افسران اشکای صرف شاه نموده اند —

(در) حکومت آفریقا سی جنوبی اظهار داده که از روی خانه شمایی یک لیرا سالیانه که از فرقه (لافر) گرفته میشود تبدیل سر شماری دولیرا سالیانه بر کسانیکه بسن بلوغ رسیده اند بشود اولی

است - این سر شماری از ماه جنوری آینده شروع خواهد شد و امید چنان است که عتده مزدوران بومی نیز در آن موقع حل شود

§ امسترجرلین) تشریح لطق خود را در (برلنکیم) توده که مطالب او این است که ملت رضا نخواهند که در وقت صلح دویت و پنجاه هزار قشون ساحلوی چنان چه در آفریقای جنوبی لازم شد نگاه دارند - § طوفان شدیدی در خلیج (الکوه) شده هفده جہاز بادی - و دو جہاز حال بزرد و چندین جہازات حال کوچک خرق شده و بسیاری هلاک گفته اند -

§ یکی از جہازات انگلیس که وارد (فستریز) از (فوروت دی فرانس) شده اخبار مینماید که در ساعت نه شب شبہ گذشتہ کوه (پل) باز بنای آغلی نشانی سکذافتہ - فراریان خبر میدهند که قصبہ (مورنیک) بکلی ویران شد - و قصبہ (لی کاربه) را طغیان دریا تباہ کرد - و دویت نفر هلاک شدند - نقصان زیادیم بسم تلکراف رسیده و مراسلات تلکرافی موقوف است

§ (روتز) خبر یافته که تا بحال درباره آمدن (دیوک آف کنات) در هندوستان فیصلہ نشده است (دوم - ستمبر)

§ روزنامه (سنت جس) تصدیق ندارد که بتدیری را دولت روس در خلیج فارس در تهدید دولت انگلیس تخصیص بخود نموده باشد - جہازات جنکی دولت انگلیس به دست متفرق و فراهم آمد نشان در یک نقطه غیر ممکن است - گذاردن دستہ جہازات جنکی در خلیج فارس کشف تروت تازه ما را خواهد نمود و محافظت آن سواحل باسانی برای ما ممکن تواند شد قرار داد بر آنکه بندر بمبئی را بندرگاه درجہ اول و مسقط را بندرگاه درجہ دوم مقرر دارند نتائج نیکو ابراز خواهد نمود

§ در مهمانی رسمی که از (سر - دپلو - لاریو) وزیر مستعمرات (کلیدا) شده (ام - ویبلت) وزیر جمهوری سابق فرانس صدارت داشت - و تحریک ترقی تجارت بین دولت فرانس و مستعمرات (کلیدا) نمود - (سر - دپلو - لاریو) ورقہ بالکان جہازات

تجارتی پیش نموده که متحمل حصہ از اخراجات جہازاتی که برآه راست از فرانس به (کلیدا) بروند خواهد بود

§ (دی یکن کزیت) - روز نامه دولتی چین از یکن مینکاره که فرمانیکه از حکومت چین صادر شده کرک موسوم به (لایکن) منسوخ خواهد شد اگر دول خارجه رضا باضافہ نمودن کرک بر امتعہ که در داخل مملکت چین و حل بخارج میشود بدهند § (لاردمین نو) سفیر آبیرو دولت انگلیس در امریکا وارد (ایطووه) و ملاحظہ سان و مشق قشون مستعمرات جزیرہ (هانکاک) که برای شرکت در جشن تاجگذاری بانگلستان آمده بودند نمود و الحال از راه امریکا مراجعت باوطن خود مینمایند و نیز تماشای مشق قشون دو طلب (لشئل کاردر) امریکا را کرد § تلکراف غیر رسمی به (پاریس) رسیده که مجدداً یکہزار نفر در جزیرہ (مارتینک) هلاک شده و دو فروند جہازات جنکی مصیبت زدگان را از جزیرہ مذکور حل و نقل مینمایند -

(سوم - ستمبر)

§ جز یک جہاز جملہ جہازاتیکہ در طوفان جدید (الکوه) تباہ شده جہازات خارجه بوده - و قریب هفتاد نفر در آنها هلاک گردیده اند -

§ امارت (بلقارستان) اعضای مفسد انجمن (مقدونیا) را برقرار نموده اند -

§ دستہ از جہازات جنکی دولت ایتالی و وارد اسلامبول شده - اعلیحضرت سلطان به امیر البحر (بلبو) نشانی اعطا نمودند -

§ (لارڈ استراٹھکونہ) خبر میدهد که (لارڈ مونت اسیتن) مبلغیکہ دخل سالیانہ اش (۱۶۰۰۰) لیرا میشود وقف بیمارخانہ دولتی نموده است - (چهارم - ستمبر)

§ سر جیمس هولت) که به لکرانی حال های هندوستان در شمال مشغول بود لندن بیان نموده که درمعدن از حالهای چین کارگرفتن مناسب نیست در حالهای هندی عیوب زیاد مثل چینی ها دیده نمیشود - آبادی شمال زیادہ از مزدوران هندی است و از دیار آنها باعث آبادانی بعضی قصبات خواهد شد

§ دیشب مجدداً در جزیره مار تینک آتش افشانی شد بیان مینمایند که بالغ بر دو هزار نفوس را هلاک نموده است

§ از فرقه موسوم به (کافر) که شصت نفر در شماراند بجانب انتهای شمالی که از متصرفات (کراسقریت) و قریب سرحد آلمان است در گردش و معغول بفرات میباشند - ظاهر میشود که خیالات بزرگ در سردارند معلوم نیست که حکومت آلمان نیز در امداد آنها شرکت خواهد نمود یا نه

(پنجم - ستمبر)

§ در کتایک رسماً در لندن شایع گردیده بیان شده است که در افریقای جنوبی عده جمیع قشون منالیدو الی ختم (۴۴۸۴۳۵) بوده من جمله (۳۴۷۱۵۹) از لندن و (۱۸۵۳۴) از هند و (۳۰۳۲۸) از مستعمرات (۵۲۴۱۴) از خود افریقا

(۵۱۸) افسر و (۵۲۵۶) سپاه گشتا و (۱۸۵۱) افسر و (۲۰۹۷۸) سپاه مجروح گردیده - (۵۵۴) افسر و (۱۵۶۱۵) سپاه از صدمه زخم و بیماری هلاک شده اند

§ جنرل بوتها - و جنرل دیوت - و جنرل دلبری دو ساعت کامل در اداره مستعمرات انگلستان با مستر چمبرلین گفتگو نمودند - (لاردرکنچر) و (لاردرالسو) نیز موجود بودند

§ در (دوشنک استریت) مجمع زیاد بود - و امالی آوازه‌های مسرت بلند میکردند اصل موضوع گفتگو معلوم نیست در کتاب رسمی شایع خواهد گردید

§ آتش افشانی کوه های مارتینک را که در تاریخ نوشته بودند بی بنیاد بوده است

§ (روتر) بیان مینماید که در میان فرانس و سیام روابط دوسق حسب خاطر خواه است و عنقریب نتیجه آن ظاهر خواهد شد - ولیمهد سیام در اواخر ماه روان در (بنکاک) رونق افروز خواهد گردید (ششم - ستمبر)

§ طوالت گفتگوی جنرالهای بوئر بیشتر بدین واسطه بود که آنها بزبان (دچ) گفتگو مینمودند و سخنان آنان ترجمه بانگلیسی می شد

§ (جنرل بوتها) در اداره مستعمرات انگلستان

مستر چمبرلین را مجدداً ملاقات نموده - افواها مشهور شده که جنرالهای بوئر تجرزه‌های مختلف پیش نموده و آنها نیز تسلیم شده است - این نیز در خبر است که بوئرها مطالبات غیر ممکن را گذارده و بر تجاوز دولت انگلیس قناعت نموده اند - ولی از خبر دیگر ظاهر می شود که آنها ناراض ازین مساعده شده عودت بهولاند نمودند

§ یکی از جہازات امریکا که موسوم به (اریکن) است در مقام (سطل) آراسته شده که - ۱۵ نوبر - جماعتی از عملجات را حمل و برای شش ماه در روسی - و چین - و ژاپون - و فلپاین - و نوآبادیهای استریت - و هندوستان - و موریس و جنوبی افریقا - و استرلیا - و هوآئی - بخرش توسیع تجارت امریکا روانه کرده

§ عدالت (بوسن) امریکا قرار داده که از لفظ (قیمت) مراد نقره و طلا میباشد و برکرت اشیاء هند ۱۹ سنت فی رویه کرک گرفته خواهد شد نه ۲۲ سنت که فی الحال مقرر است

§ جہازات ژاپون (اساما - و تاکایچ) در بوسن موجود و از (کتان - معلم) او پادشاه برنکیس ملاقات نموده است

(هفتم - ستمبر)

§ محبت پادشاه انگلستان خاطر خواه است - در (سدرلند) قدری پیاده راه رفته اند - پادشاه با زوجة محترمة شان غیررسمانه در مقامات دور و دراز سلطنت سیر مینمایند - دیروز در (ابر دین) رسیده از آنجا بذریعہ قطار راه آهن به (بلورل) رفتند

§ (لاردرکنجی) دیروز در (ولسپول) در تقسیم ندان به افواج دهقانی بیان نموده که نوجوانان را لارم است که در قشون زیر نگرانی سپاهیانیکه در جنگ بوده و تجربه حاصل نموده اند شامل شده تا بوقت ضرورت در امور ملیه بکار آیند

§ درباریس اعلیحضرت شاهنشاه ایران بار حضور بخدیو مصر داده - با نهایت لطف ایشان را ملاقات فرمودند

§ ازین اص صکه وزیر و نائب الوزاره هند در دارالشورای ملی شرکت نموده اند در اداره هند

§ روز جمعه تقریری که (لارڈ کرزن) در مجلس
واضمان قوانین نموده در لندن بدقت ملاحظه شد
اخبار امتدرد در ماهه تردید استغفای لارڈ
موصوف اظهار مسرت می نماید

اخبار (دیلی کرائکل) بسیار از (لارڈ کرزن)
تصرف نموده درباره الحراجه عذرهایشکه پیش
نموده بود تسلیم کرد

✦ سفارت کبرای فوق العاده ایران در جشن ✦

✦ تاجگذاری اعلیحضرت الفنز سیزدهم ✦

✦ پادشاه اسپانیا ✦

§ مدتی بود که مردم اسپانیا منتظر تاجگذاری
الفنز سیزدهم پادشاه جوان آن مملکت بودند در وقت
فوت الفنز دوازدهم پادشاه سابق اسپانیا زوجه او
آبستن بود ملت ملکه را نایب السلطنه قرار داده
بعد از چندماه پادشاه حالیه تولد یافت و بحسب قانون
مملکت می بایست تا حد بلوغ علیا حضرت ملکه
بفرزند خود وکالت نماید - تا اینکه الفنز سیزدهم بالغ
بسن رشد رسیده رسماً تاجگذاری کرد و در اینموقع
ملت اسپانیول در همه نقاط اسپانیا جشن گرفته از
همه ممالک روی زمین سفرای کبار و وزراء مختار
فوق العاده و از کافه بلاد اسپانیا نیز مرخصهای ملق
بشهر (مادرید) پای تخت دولت مشارالها روانه
نمودند

و چون کویستوف کلومب کاشف آمریکا باطاعت
سلطنت اسپانیا باقتتاح بنکی دنیا موفق شده بعد از
آن اسپانیولها بان اقطار مهاجرت کرده یکوقتی بقدر
لصف آمریکا در قبضه تسلط دولت مشارالها بود
و هر چند امروز تمام آن مستعمرات اسپانیا مستقل
شده اند باز خون ایشان خون اسپانیول است و لژین
جبهه همه حکومت مستقله آمریکا با دولت مشارالها
روابط و مناسبات دارند و ببناء علیه ایلیجهای فوق العاده
بمادرید روانه کرده بودند - و میتوان گفت که تا
حال در تاجگذاری هیچ پادشاهی اینقدر سفیر و ایلیجی
جمع نشده بود از طرف دولت علیه ایران نیز جناب
مستطاب اشرف آقای پرنس میرزارضا خان ارفع الدوله
سردار سفیر کبیر مقیم دربار عثمانی سفارت کبرای
فوق العاده مأمور به تبریک این جشن شده روز دوشنبه

بعضی تبدیلیات خواهد شد - افواه است (لارڈ هوب
تون) و لارڈ جارج همگن از اداره هند تبدیل
خواهند شد

§ سوم شهر روان در (لارڈ سوفری) مقام (سنت
و نیست) از ساعت نه شب الی ظهر روز دیگر
احساس زلزله شد از قرینه معلوم می شود که باز
آتش افشانی خواهد نمود این زلزله از سابق زیاد سخت
بود - نفوس زیادی در (کنکس تون) جمع شده
و هر سو بجهت پناه میدویدند - شب در میان ساعت
دو و سه شدت نمود و آواز های مهیب خوفناک
شنیده می شد - روشنی و شمع زیادی مانند شهاب
ناقب از سکووه هویدا و بطرف آسمان صعود می
نمود اهالی خیلی خوف زده و هراس ناک اند و رو
صحرا ها و کوه ها کفاره اند
(۸ - ستمبر)

§ سرداران بوتریم و طنان خود اظهار نموده اند که
تحرکت خودها را به رفتن (مدیکاسکر) ملتوی
نموده و نیز در آن امر بیان شده که در ترانسوال
و آرنج ضرورت دیده می شود که بطریق (هولاند) کار
را اجرا دارند

§ در بندر که (کوناویز) یکی از چهارات جنکی
دولت آلمان چهار جنکی (هیاتی موسوم به (کرنیا
پرت) را غرق نموده این جهاز یکی از جهاز آلمان موسوم
(کفتان) که حامله آلات جنک بود غرق نموده بود

§ جهاز جنکی آلمان موسوم به (پاشهر) پنج دقیقه
مهلت به جهاز (کرنیا پرت) داد که عملجات خود را
فروغ آورد - کپتان جهاز ۱۰ دقیقه مهلت خواست -
۳۰ ضرب کلوله بر آورده او را غرق نمود

§ (کرنیا پرت) جهاز هیاتی بوده چون بافرمن که
بانگی دولت بود شرکت داشت با او نیز منل (هزمان
بحری) سلوک شد

§ (جنرل مری) را عهده سپهرداری افواج
اسکندریه عطا شد

§ دولت روس از باجالی اجازه طلب کرده که از
یوقاز دارنیلز چهار جهاز تاریدوی خود را
بکتراند و باجالی این خواهش او را منظور نه نموده
ه دول اروپا مراجع خواهد شد

۱۹ شهر محرم مطابق ۲۸ اپریل فرنگی از اسلامبول
حرکت نموده از راه وینہ و پاریس ہازم ماہرید
کردید۔ جناب منبع السلطنہ مترجم اول سفارت کبری
اسلامبول بسمت مستشاری و جناب منعم السلطنہ
جنرال قونسل جده بسمت نیابت اول بہ این سفارت
فوق العادہ ملحق بودند

ہیئت سفارت فوق العادہ ایران روز سہ شنبہ ۴
صفر مطابق سیزدہم ماہ می فرنگی وارد ماہرید شدہ
یش از وقت دولت اسپانیا در (فرماند ہوتل دولابہ)
کہ بزرگترین ہوتلہای (ماہرید) است بجمہ سفرای
فوق العادہ منزل معین کردہ بود۔ گومان دان (بیتس) صاحب
منصب (املاؤور) اسپانیا کہ بہ مہمانداری سفارت ایران
معین شدہ بود با کالسکہای دولتی در ایستگاہ راہ آہن
منتظر ورود جناب اشرف سفیر کبیر بود و ہیئت سفارت
از ایستگاہ راہ آہن با کالسکہای دولتی با احترامات
لایقہ بمنزل کہ معین شدہ بود رفتند فردای آروز
جناب مستطاب اشرف سفیر کبیر بوزارت خارجہ
رفتہ با وزیر امور خارجہ و معاون وزارت مذکورہ
ملاقات کردہ سواد و ترجمہ نامہای ہایونی و سواد
لغظہای خودشان را کہ میبایست برض پادشاہ برسانند
بوزیر امور خارجہ دادند

مأمورین کہ از طرف دول خارجہ باین جشن
آمدہ بودند بسہ قسم منقسم بودند
اول شاہزادہہای خانوادہہای سلطنتی
دویم سفرای کبار فوق العادہ
سوم سفرای فوق العادہ
تفصیل مأمورین بر حسب ذیل است

شاہزادگان

(از انگلستان) پرنس آلبرت دیوک اف کنات
برادر پادشاہ انگلستان
(از روسیہ) کراندیوک لادیو الکساندر ویج ہوی
پادشاہ روس
(از ایتالی) پرنس تامس آلبرت دوساوا دیوک دوژن
پسر ہوی ووالہ پادشاہ

(از آلمان) پرنس آلبرت دوادس۔ جانہین پرنس دیوک
ہوی ووالہ امپراطور

(از اطریش) ارشدیوک دسال اتیدن دو طریش
نوادہ ہوی پدر امپراطور

(از سیام) پادشاہ ولیعهد آن دولت

(از یونان) پرنس نیکولا دو کریس۔ فرزند پادشاہ

(از سوئڈ) پرنس اوژن دیوک دونریسیا فرزند پادشاہ

(از دانمارک) پرنس کریستیان نوادہ پادشاہ

(از پورتگال) لنگان دون آلفونس دوک دو پورتو۔

برادر پادشاہ

(از موراگو) ولیعهد آن امارت

دولتہای ذیل سفرای کبار فوق العادہ فرستادہ بودند۔

ایران۔ مقدس مآب اپ۔ چین۔ فرانسہ۔ ممالک متحدہ

بنکی دنیا۔ دولت عثمانی۔ ژاپون۔ واردک و هولاند۔

دولتہای ذیل سفرای فوق العادہ فرستادہ بودند (

آرژانتین۔ بلژیک۔ بولیو۔ بر ذیل۔ بلغارستان۔

کلومی۔ کوستاریکا۔ شیلی۔ جمہوریت دوفلیکن۔

آکوانور۔ کواتالا۔ ہونڈوراس۔ مکزیک۔

نیکاراگوا۔ پاراکہ۔ پرو۔ رومانی۔ سالوادور۔

سرستان۔ او رو کہ

روز پنجشنبہ ۶ صفر مطابق ۱۹ می سفر او وزراء

مختار بقصر سلطنتی رفتہ بترتیب حروف الف با ہر

دولتی کہ ابتداء حرفش مقدم تر بود جلوتر بحضور پادشاہ

آمد اعتماد نامہ خود را تقدیم نمودند

علیہ حضرت (ماری کریستین) ملکہ باپسرشان اعلیہ حضرت

(آننز) سیزدہم یک جا ایستادہ از سفرای بزیواتی

میکردند جناب مستطاب اشرف آقای پرنس ارفع الدرگہ

کبیر فوق العادہ ایران در وقت دامن اعتماد نامہ خود

بزیبان فرانسی لفظی کردند کہ ترجمہ آن بر وجہ ذیل

است

اعلیہ حضرتنا اعلیہ حضرت اقدس ہایون شاہنشاه

ایران ولی نعمت مقدس منبندہ را بشرافت بی نہایت

ممتاز و بمأموریت نمایند کہ خود شان بسمت سفیر

کبری فوق العادہ در جشن تاجگذاری آن اعلیہ حضرت

بعضی تبدیلیات خواهد که کمال شرف اعتبار نامه
تون (و لارد جارج هم‌لقه اول نیست که دولت
خواهند شد احترام طالبه و دوستیهای
§ سوم شهر میناید در ابتدا مایه هفدهم میلادی
و نیست کثیر بدربار (فیلیپ) سیم نوه شارل کن بزرگ
ابر از دوستیهای خود سفیری فرستاده بود از
آنوقت تا حال سه ماه تمام میگذرد و امروز آغاز تاریخ
حدید است که عبارت از ابتداء سلطنت آن اعلیحضرت
باشد - ولی نعمت مقدس من به يك مأموریت با مفاخرت
بزرگ مرا ممتاز فرموده اند - که تبریکات کرم و تر و
تازه یکی از قدیمترین سلطنتهای دنیا را بچواترین
سلاطین روی زمین در موقی که بر تخت جوان بنجی
يك مملکتی که تاریخ آن مملو از شرافت است جلوس
مینماید ابلاغ نمایم

اعلیحضرت! مضمون نامه مودت ختنامه پادشاه
تاجدار معظم من بوجه اکمل صریض حاجزانه مرا
تصدیق مینماید - که اعلیحضرت اقدس شاهنشاه ایران
با چه مهر و صفا در این جهن اسپانیا شراکت می
فرمایند - و بجه اندازه ترقی و سعادت سلطنت آن
اعلیحضرت را از صمیم دل خواهان میباشند اگر به
بنده اجازه مرحمت فرمایند تبریکات شخصی خود
مرا هم تقدیم مینمایم و امیدوارم که قبول فرمایند
اعلیحضرت الفنز ازین نطق بلیغ بسیار خوش
وقت شده جواب محبت آمیزی دادند صورت این
نطق چاپ و انتشار داده شده این اشاره بجا برای
تاریخی هرالظار اسپانیا وسائره بسیار مستحسن افتاده
بود علیا حضرت ملکه از سفارت فوق العاده ایران اظهار
امتنان زیاد کرده فرموده که با عاقان شهید خیلی
آشنا بودند و در سفر اول شاه شهید بفرنکستان در
(وین) بوده و در چند مجلس مهمانیهای دولتی با هم
بوده اند - و بعد همیشه مکاتبه مخابره داشتند و بعد
از مهر بانیهای زیاد جناب معظم له از حضور
ایشان مرخص شده بحضور خواهر پادشاه رفتند

چون پادشاه جوان و هنوز تأهل ننکرده است
و اولاد ندارد خواهر خود را ولیعهد کرده آمد این
شاهزاده خانم تقریباً سه سال از پادشاه بزرگتر است و
تازه شوهر کرده بعد از تماریقات لازمه اظهار مهر بانیهای
فوق العاده از طرف مشارالیهها جناب مستطاب اشرف
سفیر کبیر بمنزل برکشته آروز مشغول بازوید سفراء
فوق العاده شدند

روز جمعه ۷ صفر ۱۶ می ماه فرنی دو ساعت
بعد از ظهر اعلیحضرت الفنز سیزدهم نشان اقدس
ایران را با تشریفات سلطنتی زیب بیکر خود نموده وزیر
امور خارجه اسپانیا پیش از وقت از جناب مستطاب
اشرف خواهش کرده بود که محض احترام شأن نشان
چنانچه رسم است باید بدست سفیر مسکیر دولت
علیه بمینه پادشاه زده شود در ساعت معینه رئیس
تشریفات یعنی ایسک آقاسی باشی با کالسکه های سلطنتی
بسیار مزین آمده سفیر کبیر باریش تشریفات در يك
کالسکه و جناب ملیح السلطنه و جناب مفخم السلطنه
و مهماندار در کالسکه دیگر نشسته بدربار رفتند
چین ورود یکدسته از عساکر در موقع احترام ایستاده
و يك دسته موزیک نظامی به سلام نظامی به آهنگ سلامتی
اعلیحضرت هایونی مترنم بود - وقتی که وارد همارت دربار
شدند شاطر باشی و شاطرها جلوهیثت سفارت افتاده
همه جا قراولها احترامات بعمل می آوردند بالای په
ایسک آقاسی باشی جلواقتاده هیثت سفارت با تشریفات
فوق العاده بسالونی مشرف باطاق پادشاه داخل شده
بعد از مسکمی استراحت بحضور پادشاه رفته جناب
سفیر کبیر نطقی را که ترجمه آن ذیلاً تکارش میشود
خواندند (باقی دارد)

مکتوب یکی از سیاحین

§ حادثات و اتفاقات کیلان را حقیهای قبل مفصلاً
معروض داشت اینک حادثات ما بعد آن بطریق اجمال
و اختصار عرض میفروم - جناب نصر السلطنه
سردار معظم والی مملکت کیلان و غیره سال چهارم است

که باکال نمی‌ودفت و منتهای دلسوزی و رغبت در کیلان حکمرانی مینماید و درین مدت احدی بحکمرانی معظمه ایرادی نتوانسته وارد آرد و فی الواقع اگر از روی انصاف سنجیده شود دوره حکومت این وجود دوره اقتدار و اعتبار کیلانیان است - بعلمت اینکه تاکنون احدی سراغ ندارد که بقدر خردلی در حق کسی ظلم شده باشد منتهای عدالت و میانه روی را شیوه ایالت پناهی توان شمرد

مع هذا در وجود این وجود محترم دو عیب است که رفع یکی خلیل آسان و سهل و بدون ضرر و خطر میباشد اما رفع دیگری بیانش از قوه قانی خارج بلکه یکی از مسائل مهمه جبر مقابله است - انکه رفع آن آسان و مزید خوش نامی ایالت است منزل همانا منتصر نظام فراشبانی میباشد که اعمال و افعال زشت و ناپسندیده اش در نمره های سال هفتم جریده مقدس مندرج و منتشر بود این شخص اصلاً از کابل و تا دوازده ساله کی تربیت یافته خراسان است پس از آن طازم طهران و در آنجا مشغول تعزیه خوانی و شبیه گردانی بود - طولی نکشیده با سر یکی از علماء طهران زلفهایش تراشیده تقی بلد شد مدتی تکذبت در یکی از قهوه خانهای طهران مستخدم و بدان ذریعه دخل قهوه فوق العاده و از آنجا نیز دزدان به ینمایش برده چندی در حوزه رنود در کشت باغ و سبز راغ

پس از آن ویلان و سرکردان شد بالاخره از قرار قول بعضی بخندمک جناب نصر السلطنه سردار معظم رسید

الحق جناب نصر السلطنه در تربیت و ترقی او منتهای جهد اقدام را فرمود ولی بمفاد (تربیت نا اهل را چون کردگان بر کلبه است) واقع کرد بنده از اجزای حکومت نیستم و با حکومت هم سروکاری ندارم میدانید که حال بنده و مشغول بنده غیر از اینهاست همین سیاحت بمالک کافست بشرطیکه به کنایه باقی باشم

از مطلب خارج شدیم جناب علی خان منتصر نظام سال اول حکومت نصر السلطنه دست پاچه شده قدری

مداحلهای و آنچه ایراد شد مانند مجار در باغ و جرم بی جبهه از باد کوبه ها و سایر حرکات بناء علیه از خدمت معزول و چندی دیبکری بجای وی منصوب گشت که بلکه تنبیه شود یاز پس از سی و سکوشش منتصر نظام مجدداً فراشبانی گری یافت شد - اما چه طور مانند بر مرکب نخوت سوار و جله اهالی در دست این خوش انصاف گرفتار گردیده اند تا اینکه بواسطه اتهام و بهتان به مشهدی صمد تاجر باشی روسی که در نمره اول سال هشتم حبس المقتین مبسوطاً مندرج بود به بهانه مرخصی طازم طهران و بجای او وقار السلطنه کلانتر رشت شرح حال او نیز در ذیل امراض خواهد شد منتصر نظام از طهران و سائل برانگیخت واسطه ها گذرانید نتیجه تخشید بالاخره شمشیری از اعلی حضرت هایونی سردار اعطا شد که بصیر دیوان پیشکار نصر السلطنه بیاورد او نیز فرصت و غنیمت یافته مبلغ معتنانی بصیر دیوان داده با سفارش سردار ساعد الله مرله بدر نصر السلطنه حرم کیلان شد پس از ورود از چند ماه مرجع امور و مصدر کاری نشاء - صندوق خانه محول بود به تقی خان شعاع نظام - نظارت هم بدیگری

خلاصه طرری کرد که نظارت را تصاحب شود چرا که خانه زادست بعد رفته و فته فراش باشی گری را باز یافت اینک يك سال است که فی الواقع حکمرانی میکند ام عادات این وجود قاراست و ساز از دو ساعت از شب گذشته تا ساعت هفت هیش و نوش و ساز و نواز آواز هم قسم اقلان شبی چهار نفر از عورات عیاشه در منزلش هستند که او را هفت و مال کنند ساعت هفت تمام عاملین دخله شب را آورده تسلیم و بعد از جایجا کردن شام خورده بخواب میرود و بلك ساعت از صبح گذشته در درب خانه ایالت حاضر و در میدان وسیع جلو صارت میز و صندلی چیده شده فراخان بی بدر و مادر با همان لباسها که میدانید دور او را احاطه نموده کوبل پیرمیکده است - در این بین طرض و معروض میرضف

هرچه باید بکنند میکنند و آنچه باید بگویند میگویند تا اینکه کدخدایان محلات راپورتهای خود شان را بحضور میرسانند او هم پس از مطالعه هرچه جفتک و بی معنی است بک نموده راپورت خود را ضمیمه کرده در جوف پاکت بسیار بزرگی بحضور ایالت تقدیم مینماید - اما راپورت خودش را در يك صفحه کاغذ مینویسد فلانی طرز حده کارش را قطع نمودیم به شش تومان ده يك شش قران لکن اسامی طرز و معروض را طوری مینویسد که ابدأ قشیش نمیتوان کرد -

از قرار راپورت خودمهای مبلغ گرانی متضررات از آن طرف ماهی هفتصد تومان مخارج کارخانه ایالترا با تمام لوازم آن عهده میکند چه وقارالسلطه در عهد خراش بانسی گری خود چهار صد تومان ماهی میداد این آمده علاوه نمود - اکنون وقارالسلطه بتوسط سالار انجم ماهی هزار تومان تقدیم ایالت میکند تا کدام پیش به نزد لکن از مرزگان عیاشه و از تمام قهوه خانه ها و از همه . . . و از همه دلاله ها و میفروشها و مطربها و سازندها حق معینی دارد و با کمال قدرت میگیرد تنها از دهانه هزار و دوست تومان دریافت نمود و این سبب شد که . . . از دست او به سردار همیضه کرد لابد امام جمعه لاهیجان واسطه شده دفع علت گشت و این مداخلها ابدأ بسردار نمیرسد و اسباب هتک احترام ایالت میگردد بدیهی است اگر این فقره را رفع و دفع فرمایند در نزد همه همزه و محترم پیش از پیش خواهند شد

اما آنکه راجع بجهت و مقابله است هتاک سردار است اگر موقع شود بلا شرم و خجالت هر نوع علما و اشراف باشند بی احترام میکنند و ابدأ باکی ندارد باید دید در هتک حرمت سردار محق است یاخیر و بحال ملت و دولت مفید است یا نه بدیهی است جواب این فقره بعهده مدیر محترم است جناب سردار میگوید با آن مأخذی که من دارم باید منتصر نظام دارا، هفتاد هزار تومان پول نقد باشد راست

هم میگوید و نمایان است ولی وقارالسلطه بدتر از منتصر نظام عمل نمود آهم عمر معائن خود را از همین امور برده و میبرد ولی چون مابین اینها عداوت است لابد هجالة وقارالسلطه خوش سلوک تر خواهد بود

حضرات علما یعنی حاجی آقا رضا شریعتمدار - وحاجی ملا محمد خمی - وحاجی آقا محمد - وحاجی سید رضی و سالار انجم هم يك دل و يك جهت حلف کرده اند که بهر نحو باشد سردار را منزل نمایند فارغمان رسیده که طرفین دقیقه آرام ندارند و در قلع و قمع یکدیگر سعی و جاهداند سردار هجالة دست از امورات حکومتی کشیده بفرانگت اشسته است تا آمدن موکب همایونی (تایار گرا خواهد میشد بکه باشد) عقیده بعضی بر این است که سردار معزول خواهد شد و بعضی کان کرده اند اگر حضرات کاری از پیش نبرند جان و مال شان در خطر است مگر اینکه دولت آنها را باهم آشتی دهد

امروز که غرضه جنای الاول است بنای تعمیر قولسل خانه روس که در کنار شهر درشت و در مقابل راه دارخانه راه شوسه بسمت راه طهران واقع است گذاشته شد و بر آورده این بنا تقریباً پنجاه هزار منگ شده و عنقریب کشیش آمده دعای افتتاح خواهد خواند یعنی رسماه بعمل خواهد آمد باز حضرات روسها فقره خام را مانند هیزم ترحل و نقل به طهران میکنند امیدواری کامل است که مقدار دوهزاری از پول سیاه حاجی محمد حسین اصفهانی زیادتر شود و چند دانه دوهزاری يك منات روس گردد چه الساعه يك تومان يك منات شش و هشت قبیك است یعنی هر مناتی شش قران تمام و حال آنکه چهار منات يك تومان بود امروز سکه جدید ایران از اترلی يك قدم بالاتر نمی گذارند منتها سفر سکه ایران در سمت شمال اترلی است یعنی محل نزول است بنظر من اسم اترلی برای امروزه پول ایران است و منتها برای تزل قران و سکه ایران با اترلی رسمی شده است

شماره ۴۴۴ هجری قمری (۱۳۲۰) - فصل نهم - ۸ شهریور (۱۹۰۲) صفحه ۹۰

عطف بما سبق

با اینکه (راون رحمت) حکم نمود به (راون پاتا) و نصیحت کرد او را ولی بیچوجه اثر نه بخشید (راون پاتا) به (بتارا) معاودت نکرد و (بتارا) باعتبار آبادی و دیگر امور در نهایت سرعت ترقی میکرد و مردمان مضافاتش بکثرت مسلمان میشدند (راون پاتا) در صد تعمیر مسجد بسیار عالی برآمد - شالوده مسجد را گذارده بود که خبر علالت (راون رحمت) باو رسید فوری روانه شهر (امیل) گردید چون بد آنجا رسید تمام بزرگان دعاه اسلام را در باین (راون رحمت) موجود دید (راون رحمت) را تمام بزرگان اسلامی و دعاه اسلام در مجمع الجزائر افسر و سردار خود تسلیم کرده بودند - از جهت دعاه اسلامی دو نفر فرزندان (راون رحمت) بودند که سابقاً همه از حالشان را تکاشتم

پس از چند روز (راون رحمت) بر حمت ایزدی پیوست و بجهت پیشرفت خیالات (راون پاتا) هیچ مانع و طایق نماند راون رحمت در جهاد راون پاتا ضام بود - بعد از رحلت (راون رحمت) همت قمر دعاه اسلامی که دو فرزندشان فرزندان (راون رحمت) بودند بمیت (راون پاتا) را روانه (بتارا) نموده اولاً مسجد را که آواز نموده بود انجام کرده تمام دعاه اسلامی بالاتفاق در جنگ (راون پاتا) را با پادشاه مجاباهت که پدر او بود امداد کردند و تماماً مال و جان بیعت کرده قسم خوردند (راون حسین) که شمه از حالشان را ذکر کردیم مختلف نموده و اطاعت ولی نعمت خود سکه پادشاه مجاباهت باهد مقدم بر جهاد دالته میت با دعاه اسلامی نکرد و از شرکت با هم مذهبیان خود انکار کرد جز (راون حسین) تمام سرداران اسلامی درین جنگ با (راون پاتا) اتفاق کردند آخر الامر میانه شاه مجاباهت و فرزند او که (راون پاتا) باشد جنگ آواز شد و تا زمانه دراز طول کشید و میدانهای بسیار

سخت میانه شاه مجاباهت و مسلمانان آراسته گردید شرح مبسوط آن جنگها درست از کتب تواریخ استنباط نمیشود - در يك جنگ که هفت روز طول کشید کویا سلطنت مجاباهت خاتمه پذیرفت و بجای سلطنت عبده اسنام در مشرق جاوه سلطنت اسلام قائم گردید - زمانه قلیلی سپس این واقعات (راون حسین) همراهیان خود را برداشت در مقام بسیار محفوظی پناه گرفت قهون (راون پاتا) که سلطنت مجاباهت را یافته بود (راون حسین) را ثعالب و محاصره کرده گرفتار نموده در شهر (امیل) آوردند (راون پاتا) با برادر رضای خود (راون حسین) کمال سلوک و محبت را کرد - همیشه بواسطه اظهار خیرخواهی با پادشاه مجاباهت باطراف و اکناف فرار کرده بودند در سنه (۱۴۸۹) میلادی در جزیره (یل) جمع شدند - اهالی جزیره (یل) پرستش (سیواچی) را مینمود و اکنون هم بسیاری از آنها موجود اند بعضی از شاهزادگان مجاباهت نیز در آن جزیر بجهت خود امارتهای کوچک قائم نمودند - بعد از زوال سلطنت مجاباهت هم تا عرصه دراز مذهب بت برستی قائم بود

وقتی که این واقعات در مشرق جاوه بوقوع رسید دعاه اسلام در مغرب جاوه هم از دعوت اسلام قائل نبودند (شیخ نورالدین ابراهیم) که در مقام (چیری بون) سکونت اختیار کرده بود فرزند خود (حسن الدین) را در مضافات (بان) که کاملاً در ضریب جاوه و در سلطنت (بجاجارن) واقع است بجهت دعوت اسلام روانه نموده مولانا (حسن الدین) وقتی که در صوبه (بان) رسید و شروع در دعوت اسلام کرد نهایت درجه کامیاب گردید عرصه قلیلی مردمان زیاد بدین مقدس اسلام نائل گردیدند از آن جمله هشتصد نفر از بت پرستانیک تارک دنیا و محل و نوق عامه اهالی بودند بدست مولانا (حسن الدین) بدین مقدس اسلام معرفی شدند تمام تواریخ جاوه ناطق است این سردار که جوان از خلق خوش مردم را رانق بدین مقدس اسلام مینمود و هیچوقت

بشمیر و بازر و زور مردم را دعوت باسلام نکند
 بعد از آن مولانا (حسن الدین) بمیت والد ماجد خود
 شیخ نورالدین احمد بزیارت بیت الله مشرف شده پس
 از مراجعت در جنگ با پادشاه مجاهدت بتائید (راون پاتا)
 و امداد وی سعی بلیغ نمود - شیوع دین مقدس اسلام
 در مغرب جاره حرمه درازا کشید کرارا میانه داعیان
 اسلام و (سیواجی) برستان جنگ سخت شد تا وقتیکه
 کاملاً زوال سلطنت (بجارجان) در رسید (که در وسط
 صدی شانزدهم میلادی بود) دین اسلام ترقی نکرد و
 مقاصد داعیان اسلام پیشرفت نه نمود - از روی
 تواریخ سلطنت اسلام بر سوبجات مغرب جاره هم فرمان
 روا گردید بعد از زوال سلطنت بجارجان بعضی از
 امارت های کوچک بقبضه بت برستان تا زمانه دراز باقی بود
 و بعضی از آنها تاکنون نیز موجود است - در آن امارتها
 طائفه که مشهور به (بدون) بودند بعد از زوال
 سلطنت مغرب جاره که (بجارجان) باشد فرار بجنکل
 و کوه نمودند فرار آنها بواسطه آن بود که بدون
 زحمت در ادای رسوم مذهبی خود آزاو باشند وقتی
 که آن طائفه اطاعت سلطان (بان) را قبول کردند
 آنها را در ادای مراسم مذهبی آزاد نمود ولی بدین
 شرط که اهل مذهب خود را زیاده بر آنچه هستند ترقی
 ندهند با اینکه اینوقت زمانه دراز است که حکومت
 آنجا تحت سلطنت هولاندست هنوز آن طائفه در عدم
 ازدیاد ملت خود سعی دارند یعنی با آن عهد اول
 خود پای بندند صرف تمداد آنها قرار بود که از چهل
 خانوار زیاد نشود هنوز همان چهل خانوارند هر وقت
 که بر عده آنها افزوده میشود یکی دو خانوار را در
 قرب و جوار در مقاماتی که مسلمانان آباداند نقل
 میدهند -

ابریشم در شامات

قیمت تخم ابریشمی که از بلاد (سوریه) در سال
 بممالک خارجه حمل میشود معادل قیمت و هشت

هزار و کتری لیرای عثمانی بقلم آمده و آنچه در داخل
 بلاد عثمانی بفروتن میرسد معادل پنجهزار و سیصد
 و هفتاد و یک لیراست که مجموع آن هفتاد و سه هزار
 و هفتصد و نود و نه لیرا باشد

تخم ابریشمی که هر سال پرورش میشود دو بیست
 و سه اوقیه و کسری است (اوقیه) شامل هشت
 اوقیه معمولی است) از آن این مقدار تخم حاصل
 می آید چه در حوزه سلطنت عثمانی و چه در ممالک خارجه
 چهار صد و هفتاد و هشت هزار اوقیه غیر از آنچه
 از برای حاجت محلیه باقی بماند خارج می شود

مجموع محصول ابریشم در ایالت (ازبیر) و
 (بروسیا) از بیله و تخم بالغ بر یک میلیون لیرای عثمانی
 میشود و موافق حساب اظهری که به نظر رسیده
 از سنه (۱۳۱۶) قیمت بیله که از حوزه این ایالت
 خارج شده بششصد و نود و پنجهزار لیرای عثمانی
 بالغ شده است و آنچه ابریشم از آن مملکت خارج
 گردیده قیمت آن معادل چهارصد و پنجاه و هشت هزار
 لیرای عثمانی بقلم آمده که مجموع آن چهل میلیون و
 یکصد و پنجاه و سه هزار غرض میشود

ممالکت مصر بصلی محروم از ابریشم است
 علت آن ظاهر این است که اراضی مصر چندان
 ملام و مناسب از برای تربیت کرم بیله نمیباشد ولی
 اکنون مدت سه سال است یکی از وجوه و امیان
 (وریه) بمصر رفته و از حکومت خواست کرده است
 که امتیاز تربیت و پرورش کرم ابریشم را در خاک
 مصر باو بدهد حکومت هم گویا بذل امتیاز نموده
 و او کتابی در خصوص تربیت و کیفیت کرم بیله طبع
 نموده و اینست اداره مطبوعات و روز نامجات مصر هم
 منتظرند که کی بشارت یعرفت مقصود خود و
 طریقه عمل آوردن کرم بیله را اشاعت خواهد داد بدین
 است که در صورت کامیابی فایده عظیمی از این عمل برای
 اهالی مصر حاصل خواهد شد

داستان روسیا

از شماره (۴۳)

کیفر دادن به برخی از شورشیان

چنانچه نگارش یافت کشیشان از روزگار پیش حارای برخی ده و آب و زمینها و ماعیانه بودند - پتر سوم (کترین) دست اندازی به آنها نموده گروه کشیشان را از روگردان و خواهان (کترین) شدند - و به امید واریهای بسیار در راه اوجان نغانی ها نمودند پس از آنکه او را به تخت بر آوردند آسوده و خوشدل گردید و او نیز بارها با آنان بیجان بست بود که پس از بر آمدن تخت همگی آب و زمین آنان را که (پتر) گرفته است بدیهان سپارد پس از بر آمدن تخت چون دیدند در میان خود استوار نیست یاد آوردها نمودند پشت گوش انداخته و پس از آن انجام این کار را بدست بزرگان بسیار نزدیک خود و آنگاه از آنها هم - سوای آرزوی آنان فرمان بروز کرد - هر چند برخی از بزرگان ایشان را با بخشش از خود خوشنود نموده اما بادیگران بی شرمی نموده نومید و سرافکننده نگارد - ایشان چون چشم داشت به پاداشت بزرگی داشتند و این نومید را به خود هموار کردن نتوانسته آغاز عورش نمودند و در هر گوشه و کنشار گوش زد مردم می نمودند که براسی جانسین (ایوان) است که از روزگار (الیزابت) در زندان است و باید او بر تخت به نشیند دیگران بجزور و ستم از او گرفته و به پادشاهی برخاستند - و این دوران آیین و روش است و سپاهیانرا نیز بسخنهای کوناگون بشورش میخواندند و یک نامه از نامه مایکه خود امپراتور در زندگانی خود چاپ نموده و زشتکارهای کترین را یکسر در او نکاشته و در آن نوشته بود که (پارلو) از نژاد من نیست و (سندی) است - حرامزاده) که از شامیلان سر کرده در بان در شکم او پیدا شده زیرا مرا آن روزگار رنجور می بود که با زنان نزدیک کردن نتوانستی با آنکه کسان (کترین) در کرد کردن آن کاغذ بسیار کوشش نموده بودند اما در نزدیکی از کشیشان یکی از آنها مانا بود از روی

آن دوباره چاپ نموده در میان مردم و سپاهیان پهن نمودند

پس سپاهیان دانستند که امپراتور خود را بی گناه از تخت بزر آورده اند هر دم که بیادشان می آمد که در چنین کار زشتی همدستی و همراهی نموده اند شرمگین شده و آتش خشم آنان بر افروخته میشد و این گذارش شبانه روز بدست یاری جاسوسان به (کترین) می رسید بزرگان شورشیان را گرفته برخی را بازن و بچه بسپری فرستاده و گروهی از زن و مرد آنان را فرمان میداد که از میان دو دسته سربازیکه در دست هر یک از آنان تازیانه بود میگذرانند و سربازان هر یک با تازیانه که در دست داشتند آنان را میزدند که بیشتر از آنان از این شکنجه جان بدر نمیبردند - و پس از آن ناکهان فرمان داد تا از او دستوری نباشد سرکردگان و سرداران سپاه در یک جا گره نیابند - بدین روش بفروشانیدن آتش شورش آغاز نمود هر چند که به آسانی دسترس بفرو نشانند آتش تلافی و تلاج سکردید اما ۴۸ روزه یک گونه چیزی که مردم را تواند بشورش و تلاج در آورد میپرداختند پس از چند روز باز نشانه شور و تلافی نمایان گردید زیرا (اورلوف) که مری خود پسند و بد رفتار بود در دربار کترینه از همه پیشی جسته بود و دیگر بزرگان و درباریان بر خود هموار کردن نمیتوانستند از آوو دلگیر بودند و برخی از آنان دلبری نموده با (کترین) کردار ناپسند (اورلوف) را در میان نهادند باسخ ناپسند شنیده و نومید شده بودند از همه بیشتر (واشکوف) از او رنجیده و دلگیر شده بود زیرا چنانچه نکاشته شد در راه (کترینه) از همه خویشاوندان خود چشم پوشید و گذشته از همه از برای آنکه یار و یاور از برای کترینه فراهم نماید بن بکار زشت ناروا در داده و با (بانین) هم بستر رسوائی گردید - و آبروی خود را در راه او بر باد داد تا آنکه او را بکام نمود و پس از آنکه در تخت شاهی بر آمد از او خواهش نمود که یکی از سپاهیان پسبان شهر را سرهنکی بخشد از او

نه پذیرفت و از سوی دیگر تا این پایه برتری (اورلوف) را بر خود هموار کردن نمیتوانست - چنانچه پیشه و خوبی او بود شورالکیزی بر خاست و بدوستان خود از نمک ناشناس و نا استواری (کترینه) سخن شن آورده و همه روزه بسرزاش او می پرداخت و بر او تفرین میخواند ازین رو او را بسکو رانده و همچنین برخی کمان دیگر که در یاری او کوشیده بودند و از او پاداشت نیکو چشم داشتند و امیدوار پایه و جاه بودند از برای خوننوی (اورلوف) هر یک بیک صوتی رانده شدند و همچنین (آشیش بزرگ - متره بولید) که کوشش و یاری او نمایان بوده و اینهمه کوشش که نموده به بیان آن بود که پس از پادشاه شدن آب و زمین و ده های کشیشان را به آنان بدهد - پس از گذشتن کار هماندم رانده شد (اورلوف) چون آدم بست خوبی بود و تا آن روز کار در سر باز خانه و مبخانهها بسر برده بود در پیشگاه (کترینه) سر خودانه و خود پسندانه رفتار مینمود و (کترینه) روزگار پیش را از یاد برده خواه با شهریاران همسایه و خواه ماروسیان با فریب رفتار مینمود - و پس نیکی هیچیک را نگاه میداشت از اینرو همگی روگردان شده و از آلسو کشیشان از برای آنکه سزای کردار او را در کنارش نهند بکوشش پرداخته روز بروز تلاوت و شورش بیشتر شده گفتگوهای بسیار بمیدان آمد روزی در سر باز خانهها آغاز بشورش شد و همگی را کان این بود چون شب شود کترینه را از تخت بزور خواهند آورد اما (کترینه) بی آنکه این سخن را با کسی در میان آرد بخودی خود از برای فرو نهادن آتش شورش به برخی نیرنگها پرداخت هر آن هنگام برخی از بزرگان دربار مراسان نزد او رفتند و گذارش را به او گفتند پاسخ داد از چه مراساید مگر ندیده اید در هنگامیکه پیش از این بر من کار سخت و دشوار بود چگونه دلاری و بازاری ورزیدم - بدانید چنانکه در هنگام نیکبختی پادشاهم در سختی نیز همان پایه استوارم مگر آنچه از من دیده اید فراموش و از یاد برده اید با

آنکه بر من کران بود از برای آنکه روسیه را از بدبختی و سختی برهانم این امپراتوری را پذیرفته ام برخی از این بی سرو پایان سپاهی که در سر هوس شورانگیزی دارند آياچه بهانه پیش گرفته اند و نیروی آنان در چه پایه است اینک بدانید که من هیچ ترس و هراس ندارم خدایی که بمن امپراتوری بخشیده یارونگه دار من است و دهمنان مرا خوار و زبون خواهد نمود - بدینگونه ابراز دلیری نمود اما (اورلوف) و دیگر نزدیکان خود را گافته بود که بسریاز خانه ها رفته سیاهیان را آرام نمایند و سران ایشان را فریفته بسوی خود بکشند آنان نیز به آرزوی خود دسترس گردیده پس از آن بیست و چهار تن از سرکردهگان را کینفر نموده و این شورش را هم مانند پیش به آسانی خوابانید

(بمیدان آمدن گفتگو در میان روسیه)

(و فرانسه در باره نام و پایه امپراتوری)

چون پادشاهان روسیه را دیگر پادشاهان (چار) می نامیدند و پتر نخستین خواست نام امپراتوری را هم بر او بیفزاید فرانسه پذیرفت پس از (پتر) که الیزابت به تخت بر آمد در میان فرستادگان دو پادشاه در این باره سخن بمیان آمده و به بیان آنکه مانند پیش پیشی پذیرائی با شهنشاه فرانسه باشد امپراتوری (الیزابت) را فرانسه پذیرفت و از (الیزابت) نوشته گرفت و پس الیزابت پتر نیز نوشته داده و این نام را بر خود بست پس فرستاده فرانسه از (کترینه) نوشته خواست چون در سرشت (کترینه) خود برستی و بلند پروازی بود این خواری را بر خود هموار نموده و درسیاز ایشان گفتگو بدراز کشید انجام پاسخ داد پادشاهانیکه امپراتوری مرا نه پذیرند رشته دوستی خود را از آنان خواهم برید - فرانسه دید اگر پیش از این سختی نماید در میان سردی بروز خواهد نمود سخن را بدینجا انجام دادند فرستاده روس که در پای تخت فرانسه است بدربار فرانسه بنکاره نام امپراتوری (کترینه) را به آئین پذیرائی که از پیش بجا بود خواهد رسانید و این نام

پس ازان بی نوشته درباره پادشاهان روسیه استوار مانده و از آروز دیگر نوشته سپیدن روسیه فرانسه درباره این نام يك سوهد. پس از آن (کترینه) بنانی به فرستادگانیک در دربار پادشاهان داشت سپارش نمود تا می‌توانند نگذارند فرستاده فرانسه بر آنان یعنی کبرند باید دالست که این کترینه نژادش آلمانیست و از يك شهری از شهرهای کوچک المان بروز نموده و یکفور روسیه آمده پوزن امپراتور شد پس از آنکه بیست سال با هزار پیچ و تاب گرفتاری در پی دل بود. عمو هر خودره که مایه پیروز بختی و بزرگواری او شده بود از تخت پادشاهی زیر آوروه بزاری زار و سختی وزغنی بی شمار او را از زندگانی نومید و بزیر خاک تیره روانش ساخت -

پس ازان گذارش کردار و رفتارهای او خواه خودش و خواه در کارهای لغری و کشوری که از او سرزده یکان یکان بی آنکه روپوش شود بی کم و کاست نکارش خواهد یافت که سرمویی ازیدی و نیکی او چشم پوشیده و آنچه از او بروز نموده خواه بد و خواه خوب خواهیم نوشت و کلک خود را از سخنانی که دروغ و بی فروغ و بی کواست نگاه داشته و مانند برخی داستان نگاران نامی که از روی آزمندی برده پوشی بکارهای او نموده اند نخواهیم بود زیرا می‌توان آنرا در آن کارها با او همدست و انباز انگاشت و از برای دالستن آنکه کردار و رفتار او با پادشاهان اروپا چگونه بوده است نخست دالستن آنکه در روزی که او به تخت برآمد هر يك از پادشاهان اروپا را کارچه گونه و نیرو در چه پایه بوده در گذرست - که بی در پی بنکارش آن می‌پردازیم - فرانسه پیش از پادشاه شدن (کترینه) درباره سامان خای که در امر يك داشت با انگریز گفتگوهاش شده سرانجام در میان آنان آتش جنگ بالا گرفت و از برای هر يك یاور و کمک پیدا شده و این آفر بسیار زود زبانه کشید و چون هر دو گروه از دریا راهی شدند اسپانیا بکمک فرانسه خاسته و از آنسو دولت یکانه انگریز و پروسیا

آهنك خاک و کفور (ساکسونیان) نموده و آرایش و روسیا به یاری فرانسه بر خاسته فرانسه و اسوج نیز با آنان همراهی نمودند و بلسکه برای خوشنودی آنان همی فرمانروایان المان با آنان یکی شده و براون تلخقد و دشمنی آثار نمودند و چون این جنگ هفت سال در میان بود او را جنگ خونریزه هفت ساله نامیده اند و داستان سرایان بهمین نام میخوانند پادشاهانیکه در این جنگ در آمده بودند بزبانهای بسیار بزرگ دوچار شدند در همان سال (۱۰۷۵) که کترینه به تخت برآمد آشتی روی داده بود - نه از روی راستی بلکه از روی ناچاری که کنج همی تنی شده و سپاهیان را بیم و سستی روی داده بود - ازان رو سازش و آشتی نمودند چون در آن هنگام که جنگ به پایان رسید هر يك در چه پایه بودند می‌نکاریم - با آنکه آرایش در آن جنگ فرانسه و روسیه و ساکسونیا - واسوج - و فرماندهان المان - یاری نمودند هم با زور و هم با زور نتوانست خاک (سلزیا) را که در پیش به پروسیا واگذار نموده بود پس بگریزد و پیش از سد و چهل هزار لشکرش در این راه تپساده شده دوچار سستی گردید و هفتصد و پنجاه هزار لیرا و امداد گردید اما سرکردگان نامیش گفته شد بلکه در این سقیز و آویز چند سردار نامی دیگر پیدا کرد پس از يك رو بهره مند شده بود و در آن روزگار پادشاه آرایش زنی (ماریه ترزه) نام بود و در میان آرایشیان با دلآوری و پایداری دارای نام نیک سکرید (اوستریا) نام کشوری است از کشور المان سید و هشت سال پیش از این فرمان روایان المان فرانسوی اوستریا را به امپراتوری برگزیدند و ازین پادشاه که فرمانفرمای بچار وجه می‌باشد پادشاه سه مینامند همین اوستریاست از آن روزگار نیرومند شده و از پی یکدیگر امپراتوری المان در خاندان آنان بود که پادشاهش را بنام فرمانفرمای اوستریا و هم امپراتور المان می‌ستودند (یونوارت) این آیین را برهم زده و هفت سال پیش از این امپراتوری المان برهم خورده و خانواده پادشاهان،

اوستریا که این همه سال پایه امپراتوری داشتند تنها به پادشاهی اوستریا شکیبائی نتوانستند پس بجای امپراتوری آلمان نام امپراتوری اوستریا را نهادند و چون بسیار بلند پرواز و در رای خود استوار و با برجا بودند که از جایی و تیز دستی که در کار می نمودند نمودارست و (کاوینج) دستورش نیز مردی زبان آور و کاردان و در فریبندهی بکتاب و دارای دانش فراوان و مردی تریزان بود در روزگار دستوری خود شیرازه موسیقی فرانسه و اوستریا را بسیار استوار نموده و از برای آنکه رشته دوستی ایشان با روسیه کمیخته نکرده نیز نیرنگهای او نشان بر خورده بود - باقی دارد

مکتوب از بغداد

§ هجدهم ربیع الاول حججاج راه جبل سلامت وارد قرطبه نجف اشرف شدند - قریب شش هزار نفر حاج بودند و کسالت مزاج در میان حاج نبود - ولی از فرار سابق و سنوات قدیم بکجا دیرتر رسیدند - و بسیار به گذشته بود که تمام حاج گویا تازه از مادر متولد شده بودند - آنچه ظلم در همه عالم بمخلوق میرسد در این سه ماه در راه جبل بحاج رسیده از کم شدن و از گشته شدن و از زیادهی امیر و از ظلم حاکم داره و حکام ها و از کمی آب و از گرانی و تمام شدن آذوقه - و بانی رسیده بوده که آرد جو حقه اسلامبول که عبارت از دو بیست و هشتاد مثقال است یک تومان - کلافت که یک حقه و نیم باشد بدوازده قران و هکذا اشیاء دیگر -

§ بسیار حاج فقیر در راه از گرسنگی تلف شدند بخبر شیخ که از بیت دور میشوند تمام حاج پیاده و سوار گدائیکه تر از خود داشتند و همه ایرانی بودند بحکم امیر همه را می برند بالای یک کوه و هر کدام پول داشته از هر کس ده لیرا و پنج لیرا و کم و بیش از حاج بچاره گرفته و ایشان را رخصت فرود آمدن از کوه میدهند حاج بینوا میروند نزد امیر کور شکایت میکنند امیر در جواب میگوید که تمام پولها بمن رسید

عوض خساره بروید - باکتک زیاد ایشانرا که قریب هزار نفر بودند از در حیمه امیر دوو میکنند از طرف دیگر فرار گرایه هر ساله یکجفت کجاوه از نجف اشرف الی مکه و از مکه الی نجف اشرف می و پنج لیرا بود امسال از مکه الی نجف یکجفت کجاوه در هفتاد لیرا و کسانیکه دو سره تریا کرده بودند حله دارهای بیدین با هزار ملعت و تذویر یکصد لیرا از ایشان گرفتند اینهم ظلم حله دارها و اکثری از حله دارها در مدینه بعد از آنیکه تمام تریا تا نجف را از حاج گرفتند خود را در شکست قلم داده و پول حاج را از صد لیرا و دو بیست لیرا و کم و بیش خوردند - احدی یاد ندارد مثل امسال بحاج صدمه رسیده باشد در سه سال قبل جناب حجة الاسلام قاضی شریانی رفیق حاج را از راه جبل حرام کردند و یکسال هم کسی زلفت ولی مردم عوام بجای بد کوش گذاشتند قاضی هم سکوت اختیار کرد ولی امسال تمام علماء و آقایان که با حاج بودند در این راه متفق شدند که رفیق این راه را حرام کنند تا بعد به بینیم چه میشود -

حاج وارد قرطبه نجف شدند در هجدهم ربیع الاول و بیست و هشتم از قرطبه بیرون آمدند - اینهم صدمه آخر بود که از مأمورین دولت علیه ایشان رسید و از هر حاجی چهار مجیدی پول قرطبه گرفته شد و چه قدرها اسباب حاج در این ده روز تلف گردید و اما آنچه را که در اوراق روزنامه مقدس در مدح مأمورین دولت علیه ایرانی مقیم جده و شام درج شده از حججاج فقیر بر عکس شلیده میشود گویا تمام زیادتیا بر فقیر بچاره می باشد و باغیاه صدمه کم وارد میشود زیاده بر این نمیشود در اینگونه اخبارات گفتگو نمود سکوت اولیست و گفتش بی ثمر - همینقدر باید دعا کرد که رعیت ایرانی استطاعت پیدا نکند که در اینصدمات افتد

(۲۸) ربیع الاول هفت کاری از نجف طازم کربلا بود و در هر کاری ده نفر سوار بودند و سه ضابطه

از جانب حکومت فرارست که با کاری جا باشند که از حقیقت دزد آمده مانند چند سوار حرب در یکفرسخی نجف جلو تارها را میگیرند و اول قتل‌های ضابطه را مع آنچه فشک داشتند با خود گرفته و بعد تمام زوار هفت کاری را حلت کرده و میگویند که بحکومت بگویند که فلان حرب نجفی ما را برهنه کرد تا بحال هم گرفتار شده اند با وجودی که از اهل نجف میباشند و حکومت و تمام مخلوق او را میباشند

باری از اینکه اغتشاشها در عراق بسیار است که زیاده بر این نوشتن شاید سلاح دولت و ملت نباشد - جی از زوار که از برای زیارت مولود از کربلا نجف مشرف شده بودند از نجف میآیند یکفرسخی نجف یعنی کوفه یلم ایقان بکل میآیند از یلم بیرون آمده کنار شط راه میروند که یلم را از یلم در آورند و اکثر قرنطینه از دور ملتفت ایقان میشود خیال میکنند که حاجند و از قرنطینه فرار کرده اند مأمور میفرستند ایقانرا با ضرب شلاق میبرد و مدیر بعد از تحقیق که معلوم میشود این بچاره ها از مجاورین کربلا میباشند يك يك را امر میکند بکول گرفته خوب زیاد بر کرشان زده چند قراهم از ایقان گرفته رها میکنند اینجوب زدن معلوم نیست از راه عصیت و عناد بود یا اینکه واکتر عداوت مذهبی داشته چرا همین قدر که ملتفت شد که ایقان ایرانی و مجاور کربلا هستند این جسارت کرد اینهم يك بچسبی - این ملک است این ایرانیهای بچاره از هر طرف که سر بر آرند باید توسری بخوردند و هیچ کس هم نمیکوید چرا مگر این بچاره های یهودی یا خارج از ملت اسلام هستند -

دولتین روس و افغانستان

روزنامهجات و اخبارات - تیره هر ملت آینه خیالات آن دولت اند - چراید روس باز از چند بست برخلاف یانیک انگلیس سخن در میان آورده افغانستانرا موضوع بحث نموده يك زبان درباره نسخ معاهده سنة (۱۸۷۲)

قلم فرسایی می نمایند

اخبار (نیوریمیا) مینویسد که بالغ بر دو سال است دولت روس نسخ عهدنامه مزبور را از دولت انگلیس دوستانه خواست نموده - و امروز موقع آن رسیده است که دولت روس درین ماه باکال قوت واستقامت برای پیش رفت مقاصد خود در افغانستان با دولت انگلیس مخابره نماید

عقیده بعضی از سیاستون بر این است و گویا بخطا هم نباشند که اخبارات روس این گونه عنوانات را که مینویسند و کیت قلم را درین میدان بچولان در می آورند بمصدق

(تا نشان سم است کم کنند)

(ترکان سائل را وارونه زن)

عمل مینمایند - از جمله حکمت های عملی دولت روس یکی این است که هر وقت خیالی در پیش دارد توجه حریف را بجهانب دیگر معطوف میدارد از يك طرف بیبا هو رقیب را مشغول می سازد از طرف دیگر بحکمت عملی کار خویش را از پیش میبرد آنچه مبرهن است امروز دولت روس بمغاد (چون که صد آمد نودم پیش ماست) هیچگونه توجهی به افغانستان ندارد ملغاً اصلی او ایران است چه همینکه در ایران کار خود را سکود و خویشتن را مقدم داشت رسوخ و نفوذ او بالتبع در افغانستان تقیم حاصل خواهد کرد - محض اینکه دولت انگلیس را معقول به افغانستان دارد و خیالات خود را در ایران پیش برد این عنوانات را موضوع بحث مینمایند

وقایع نکار اخبار روزانه (پتیر) که معزین ترین اخبارات انگلیس هندوستان است از لندن خلاصه عنوان اخبار (نیوریمیا) را بذریعه تلگراف خبر میدهد که اخبار مذکور درباره تعلقات کابل چنین مینویسد که حالا وقت آن رسیده که دولت روس با دولت افغانستان روابط مفارقی قائم دارد و معاهده سنة (۱۸۷۲) را منسوخ سازد - چه حدود روس و افغانستان اینگونه

میوسته است که اگر وقتی تصفیه امری لازم آید مورت مشکلات بزرگ خواهد کرد بد دولت روس نباید پای بندی خود را به هیچ معاهده در ماده موافقتان لازم شمارد - در آبادانی سرحدات موافقتان راه و رسم و روابط سال بسال ترقی مینماید روابط موافقتان بدرجه زیاد شده که لزوم سفارت مادر افغانستان محسوس گردیده است و جز سفارت حل معاملات سلطنت همایه مشکل است و نیز اخبار مزبور می نویسد که صورت حال در آباد انبهای سرحد افغان تاثیر نهیدب روس را زیاد نموده و منتظر است که کدام وقت را مناسب شمارند عملی هم کارروائی اختیار کنند و - و -

مقاله نامه تجارتي دولتین ایران و عثمانی

اخبارات انگلیسی چنین تصور می نمایند که بواسطت دولت روس دولتین ایران و عثمانی ترمیم در معاهده تجارتي سابق خود نموده در میان این دو دولت اسلام بدین واسطه روابط تجارت پیش از پیش خواهد شد - فصول این معاهده هنوز اشاعت نیافته ولی ظاهراً در کمترین طرفین خیلی تخفیف داده شده

بر واضح است که همین تخفیف کمرب که اختصاص پیدا نماید در مملکتین ایران و عثمانی تجارت را ترقی بسیار حاصل خواهد شد

چون این عهدنامه بین ایران و عثمانی تکمیل پذیرد دولت روس نظیر گرفته همین اصول با ایران معاهده تجارتي خواهد نمود - این گونه معاهدات قائده اش برای آن دولت باید است که امتعه تجارتي اش در مملکت دیگری پیش برود - این قسم معاهده با عثمانی برای ایران مفید است و با روس برای روس انگلیسها نیز دست و پائی برای خود می نمایند که میدان را حریف از ابعان نه برد

آلمان

درین روزها اخبارات آلمان افواهی بی بنیاد و الزامی بی اساس بر دولت انگلیس نسبت میدهند - و منعی

اصلی شان برانگیختگی مسلمانان و دولت عثمانی و فرانس و روس است - بقیده آنان ازین مقالات این کل آلود شده مایه خواهند گرفت (کریز زیتیک) که یکی از اخبارات معرزه آلمان است می نویسد که دولت انگلیس آهسته آهسته بر صوبه حجاز و یمن رسوخ و نفوذ خود را زیاد میکند - خصوصاً اینک از جنگ افریقای جنوبی فراغت حاصل نموده بیشتر متوجه این مقصد خواهد گردید - و نیز مینویسد که اخبارات انگلیسی که دو ماده بناوت حجاز و یمن مینویسند بی بنیاد محض است - قصد نامه (لارد کرزن) فرمانفرمای هند بر این است که دولت انگلیس را در انظار جمله مسلمانان دولت اسلامی قرار دهد و این امر که وقتیکه بر مدینه و مکه قبضه حاصل نه نمایند صورت نه بندد - اگر دولت انگلیس بر مقامات مقدسه اسلام قبضه نماید درین صورت دولت انگلیس از مصرالی جنوبی ایران و هند بر تمام راه ها بدون عراقت دولت دیگر قابض و مسلط شود و بحیره قلم برای سائر دول حکم یک رود خانه خاصه پیدا خواهد نمود

در مقام دیگر اخبار مذکور می نویسد که اراده دولت انگلیس این است که بذریعه قوه بحری تسلط حاصل نماید و از روی این حکمت عملی بر مملکت عرب اقتدار خود را زیاد کند ولی ظاهر است که روس و فرانس درین موقع اهم خواמוש نخواهند نسبت چه اگر چنین شود دست روس و فرانس از بحیره قلم کوتاه خواهد گردید - بادشاه حبش را نیز این گونه توجهات دولت انگلیس مخوف ساخت

خلاصه اخبارات آلمان ازین گونه مقالات که هیچ دول و اقوام بر خلاف دولت انگلیس است بسیار دارند مقصود اخبارات آلمان از تکارش این مقالات مشغول داشتن دیگران است که شاید خودشان بدون مانع بتوانند بمقاصد عمده سیاسی که مد نظر دارند نائل شوند

مکتوب از روسیه

مؤید الاسلاما - سالهای سال است در روسیه مقیم
 هستم - سالی یکمرتبه بصوب ایران که وطن محترم است
 سفر میکنم - و بنده خانه مخلص در قصبه (شبستر)
 نام که هفت فرسخی تبریز است میباشد - سال گذشته
 در ماه شعبان در قصبه مزبور بودم - روزی صبح
 از خانه بیرون شده بازار و دکانها را بستم و درهای
 خانه را مسدود یافته احوال ساکنین قصبه مذکور
 را منقلب و متوحش ملاحظه نمودم احوال پرسیده
 گفتند تو مگر خبر نداری کفتم نه - گفتند مدت است
 حضرت والا ولیمهد از تبریز حرکت نموده بزم
 سیاحت در هر شهر و هر قریه سیرکنان میآید و امشب
 نصف شب حاکم این قصبه را خبر داده اند که امروز هم
 حضرت والا وارد (شبستر) خواهد شد - فلذا حاکم
 حکم نموده که بازار و دکانها را بسته عازم پیشواز
 شوند - حقیرم در خیال پیشواز بودم یکی از اقوام
 صلاح ندانست - بجهت اینکه سواران و قاطرچیان
 بی سبب ایذا میرسانند - بعد ساعتی نگذشت که حضرت
 والا با حرم محترم و چندین نفر امرای دولت بادوازه
 تا قاپطون و کالسکه و قریب هفتصد زیاده و کم از سواره
 و قاطرچیان با پیشخانه و چادر وارد شدند -
 معلوم است رعایا بمقتضای استعداد خود شان لوازم
 تعظیم و تکریم را بعمل آوردند - درحالتیکه طاقهای
 متعدد برای خود حضرت والا و اهل حرم و سایر امرای
 اردو ترتیب داده بودند تشریف فرما شده مزین فرمودند
 ولی برای تمام سواران و قاطرچیان اطاق مخصوص
 غیر ممکن بود چون بمقتضای فصل زمستان چنین
 قصبه مختصر هفتصد یا زیاده و کم محل مخصوص اقامه
 ممکن نمیشود که هرکس را یک اطاق مفروش دهند و با
 اهل و عیال خودشان را خارج کنند و علاوه اکثر مردان
 قصبه مزبور در بلاد خارج مانند روس و عثمانی دوسفر اند
 و در آن اوقات کرانی بود نان را چهار قران پنجقران
 یعنی من میفرز و ختنه سایر ماکولات هم همین قرار بدانی باجله

آن سواران و قاطرچیان بکوچه و محله ها متفرق شدند
 و باشاره فرانس و حاکم قصبه مردم را انواع و اقسام ایذا
 و اذیت میکردند هرکس را از مردمان برمیخورند
 بضر چوب و چاق و تازیانه طلب اطاق میکنند
 مینمودند بچاره رعیت از دستش چه آید لابد و
 ناچار عیال و اولاد خودش را در سرما بیرون نموده
 این بیروتان را جای استراحت میداد - زنایکه مرد
 ایمان در سفر و صاحبشان حاضر نبودند در خانه را
 بسته بسته لردان بودند که از بی اصفان خدا نشان
 در خانه را بضر چاق و بخت یا و لکر شکسته داخل
 خانه میشدند ضعیفه بچاره لاله - لا علاج که یک هزار
 فریادش بگوش یکی از اهل اصفان نمیرسد اضطراراً
 مردان اجنبی را راه دخول به خانه میدادند - نمیدانم
 حضرت والا از اینگونه انواع و اقسام ظلمها که از
 صوب متعلقان نشان نسبت بر ما و ضعیفا وارد شد
 اطلاع داشتند یا نه - البته اطلاع نداشتند والا چه کدام
 مذهب و شریعت رواست رعیت و ملت که در حقیقت
 و معنی پادشاه را بمنزله اولاد و ایلیای دولت ظلم و
 ستم را از اجسامه آنان رضا دهند -

ضعیفه در همسایگی ما بود بعد از رفتن آنها غل
 میکرد که چند نفر از سواران حضرت والا در خانه ما
 بودند شب خواهش طعام کرده قسم خوردیم که
 مدتی مهتدی است صاحبان ما اسفر رفته اند ما هم
 بچیز هستیم و در این برای نمکند همانا که نان خشک
 مینوایم بکنیم از کجا شما را صدام مطبوع حاضر بمانم
 نهایت قدری نان خشک و نیز وقتد و جانی را که
 ما حاضر داریم شما میدهم آنها هم راضی شد -
 فی الجمله اصفای را آنها دارا بودند بحال ماها دلسوزی
 اظهار نمودند - بلی این حالات با اصفان آنها بودند
 که وقت رفتن از خانه چیزی از اشیاء خانه
 دزدیده بودند دیگران که در خانه ای دیگران بودند بچیز
 از رفتنشان معلوم شده که بعضی اشیاء از اقسام لباس و غیره

که بدستشان افتاده بود دزدیده بردند و چند انبار که را
 یضا نمودند و علاوه برین بعد از تشریف فرمائی
 حضرت والا حاکم قصبه مزبور رهتایا را به اطلاق
 خود جمع نموده اسمی که معلوم نبوده گذارده - ار
 رهتایای بیچاره ، بالغ خطیری اخذ نمود - بعد معلوم شد که
 بخارج و مخارج حضرت والا را از اهالی قصبه
 میخواهد - امسال هم در (۱۴) ربیع الاول از
 قراریکه اطلاع حاصل نمودم باز هم حضرت والا بهمان
 قرار سابق از تبریز حرکت نموده بقصد (شبستر)
 وارد شد در آن وقت حاکم حاجی میر طاهر آقا نام
 داشت آنهم از رهتایا و متمولین از هر یک بختبران گرفته
 که بمخارج حضرت والا صرف نماید و بزم اهالی را
 مثل صدای اذیت رسانیدند حاکم مزبور
 به اینطور گذرایید - علی ایحال چه عرض نم ظلم و
 ستم انواع و اقسام از مستأجرین و مأمور دولت و ملت
 با اهالی این قصبه و سایر دهات که سال سال بدتر
 است وارد میشود این عنوانات بفرح نیاید - همان قصبه
 (شبستر) از جمله قطعات خالصه جات است جمع مالیات
 دیوانی قصبه مزبور در عهد (بهمن میرزا) و (ندریون
 خان) مرحوم یکمزار و هشتصد تومان بود حالا در این
 سالها سی هزار و هشتصد تومان بود مستأجرین متدین
 ترقی داده اند - بر واضح است که یکمزار و دو هزار
 تومان هم مباشر و حاکم باید مداخله مالیانه به برد
 اینهمه از رهتایا و فقراء ملت ماده داده خواهد شد سال
 قبل در ماه مبارک رمضان شخصی از دست یکنفر ضعیفه
 که فقیره بر کم عارض شد حاکم مزبور حاجی ستارخان
 و دقراش فرستاده ضعیفه را برده حبس نمود بآن کفایت
 ننموده هر قدر زجر ترانست نمود فراشان بیروت که یکی
 از آنها عبدالله نام داشت آنقدر ضعیفه را کتک زد
 که خون از بدنش جاری گشته ضعیفه روزه دار
 رانتهش عارض شد - بعد از آن شوهرش را خبر دادند
 رفته زوجه اش را بردوش کشیده بخانه آورد ضعیفه
 بیچاره دخترکی دوساله داشت بر سینه کشیده و سایر

فرزندان و شوهرش کربه و زاری میکردند بعد از
 چند ساعت وقت نمود - پس از چند روز معلوم شد
 که آن شخص که کربلائی کریم نام عارض داشت وعده بود
 که از خانه من لباس دزدیده است همان مال دزدیده را
 در دست یکنفر سرباز دولت گرفتند معلوم شد آن
 ضعیفه بیچاره را متهم نموده بود - این گونه ظلم ها
 درین قصبه بسیار است که فرحش مورت از جوار
 خاطر است

➤ مرض النوم ➤

§ تاکنون در بین هر بان مثل بود که (النوماح
 الموت) این ایام در افریقا مرض مهلکی شیوع یافته
 که اگر (نوم) را (ام الموت) بگویند بی اصل نخواهد
 بود - اخبارات انگلیسی می نویسند که در افریقا مرضی
 ساری شده که بی تمهید و مقدمه نوم برالسان قلبه نموده
 آنآقا ناآشنا زیاد شده تا روح از نفس عنصری بدن بیرون
 میرود از مقام (وکتوریانیاژا) وقایع نگاری (سندکرت)
 مینویسد که برای تحقیق این مرض داکتران چند رفته
 معلوم گردیده این بیماری اول در (کنکها) پیدا شده
 بود و سال گذشته در ضلع (بوکل) رسیده تمام شهر را
 تباہ و ویران ساخت آنچه تخمین شده بالغ بر سی
 هزار نفوس ازین مرض تلف گردیده اند - این نواحی
 همیشه سرسبز و درختز بود و اطراف آن مرتعهای
 بسیار ممتاز داشت و جنگل های او خصوصاً جاهائیکه
 زراعت می شد آباد بود ولی از نحوست و نیکبخت
 این مرض آنادی آن تبدیل بپورانی شده است اکثر
 امشها ملاحظه شد که بر درواز های خانه ها
 اوقشاده یکی دیده شد که چتر گرفته دست دیگر را
 زیر سر سگذاشته گویا بخواب رفته است یکی دیگر
 ملاحظه رفت که بر دست خود میوه سگرفته در
 خواب است گویا در حلیکه خواسته آن میوه را بخورد
 روحتش بریده جای دیگر امشهای زیادی که جانور ها
 مشغول بخوردن بودند یافت شد

نامه نگار مذکور مینویسد که اگر خدای ناخواسته
 این مرض در هند سرایت کند اول در سکرانچی

خواهد رسید - بهر حال این مرض از مرض طاعون سخت تر است چه تاکنون هرکس مبتلا شده جانبردار نموده است مشکل این جاست که مرض بر مریض نیز ظاهر نمی شود - کیسون مخصوصی بجهت تحقیق این مرض انتخاب شده و اسکتران سامی اند که علاجی برای این مرض پیدا کرده - علت بروز ویرام دریافت مینمایند

تحقیقات علمی

قوانینیکه از جانب حکومت هند در ماده تحقیقات علمی شایع شده ظاهر مبدارند که رای حکومت هند بر آن است که بجهت تحقیقات لازمه علمی در هندوستان مقام خاصی را مرکز قرار دهند و در سایر مقامات لازمه نیز شعبه قرار داده تا قانده کلی حاصل آید و محقق آید در آن تحقیقاتی از خود ظاهر دارد که کما هو ثبات در آن امر داشته باشد و در آن چیزیکه دارای ثبات نیست تحقیق نکند که فصول است - حکومت هند میخواهد که یک مقامی را خاص قرار دهد که در آنجا معاوره علمی و تحقیقات فنی بشود

افسران اداره حوادث - و علم جادات - و نباتات - و پیمایش - و زراعت - و معالجه حیوانات - و چند نفر علماء دیگر که من بعد شامل خواهند گردید در آن شریک شوند و از هر صوبه کسانی که قابل این مقام و لایق شرکت درین مجلس باشند نیز شامل نمایند - درین مجلس وزیر مالیات هند رئیس و صدر خواهد بود و سالانه فهرست تحقیقاتیکه شده نزد حکومت هند پیش خواهد شد و در اختتام سال خلاصه تحقیقات را اعلان خواهند داد تا اگر در ترقی آن نامی بینند به تکمیلش سامی و جاهد شوند نتیجه و فوائد این مجلس تحقیقات علمی پس از ده سال بر اهالی هند ظاهر خواهد گردید

اخبارات خارجه

حکومت (نیو سوته و ویس) بذریعہ تلگراف بحری خبر میدهد که شخصی در (نیو کاسل) مبتلای به مرض طاعون گردیده است

§ (سر و یکر ایلس) کشتی را که از قوه مقاططیسی ابحاه نموده بود یشکی پادشاه انگلستان نمود

§ (جنرال کرونجی) سردار جلیل القدر بوژ و زوجه او مع یک هزار نفر اسرای تر اسوال از جزیره (سنت هلینا) روانه وطن مألوف خود گردیدند

§ اخبار (نیکرو) مینویسد که دولت عثمانی قولسل خانه انگلیس را ازین رو از بصره مرتفع مینخواهد که قولسل با باغبیان کویت مراسلات مفویانه دارد درین ماده تا کنون از دولت انگلیس جوابی نرسیده § اهالی چهار صوبه (کوریا) سرکشی آفازیده اجنبی را از ملک بدر مینمایند - و بسیاری از تجار ژاپون را هم بقتل رسانیده - و خیلی نیز فرار کرده اند دولت ژاپون طلب معاوضه نموده حالات بلقی آجا بسیار نازک است

§ آنچه به تخمین در آمده ۲۵ هزار قبضه تفنگ در نزد بوژان باقی مانده که تسلیم نه نموده اند § اراده دولت انگلیس بر این است که بندرگاه جدیدی در (دیلا کوانی) تعمیر نماید

§ بر رقابت کپنی های جبهازات امریکا حکومت انگلیس انتظام خاصی نموده است

§ در نواحی (کرک) مرقد منور حضرت نوح علیه السلام است حکم سلطانی به هفت افتتاح مدرسه صادر شده هر ضمن دو مدرسه زنانه نیز برای تعلیم دختران افتتاح خواهد شد

§ والا حضرت امیر بخارا به شیخ مکه نشانی مرحمت نموده که به رعایای بخارا کمال خوش سلوکی را می نمایند

§ در جزیره فلپان که ۲۸ آگست چند بار زلزله احساس شده بود ۶۰ نفر از بومیان بهلاکت رسیده اند

§ آنچه بتازگی اخبارات عربی و ترکی می نویسند در دفتر امامت راه آهن حجاز (۲۰۶۰-۲۰۶۷) فرش ساغ من جیب الوجوه رسیده است

§ پادشاه انگلستان ملکی را به (۵۰۰۰۰) لیرا در (سنگهام) خریداری فرموده و در املاک خالصه (ساندرهام) شامل نموده اند

کمیسیون تعلیمی هند

اخبار (دلی کرائیکل از لندن در ماده کمیسیون تعلیم هند عنوان نوشته در آن بیان می نماید که در هندوستان حکایت عمومی بر این است که تعلیم یافتگان هند که تالاب اند از روی عدم بصیرت ناراض اند اهل هند ذمه دار این اصول تعلیم نیستند شک نیست بطریقی که اهالی هندوستانرا تعلیم میدهند ناقص و قابل اصلاح است

از اخبار مذکور می نویسد که طریقه تعلیم تمام مدارس هند با مطلق مدرسه العلوم (علیکده) باشد و تقلید از آن دارالعلوم اسلامی بشود تا ناظرین و معاین مدرسه را موقع حاصل شود که طلاب را نگرانی کامل نموده اخلاق که خود دارند در آنها بودیت بگذارند و بجهت تکمیل اخلاق و اصلاح عادات طلاب مدارس عالی لازم است که در زیر حفاظت و نگرانی افسران و ناظرین با دانش باشد جز این امید در ترقی اخلاق و عملی محال است

اخبارات داخله

§ (اج - اس - پارس) وزیر داخله حکومت هند را اعلیحضرت پادشاه - انگلستان به عهده حکومت برمه افتخار بخشیده است

§ (برسی) از سیدتر قائم مقام وزارت داخله هند خواهند کردید

§ اعلان شده کمیسیون پلیس قبل از ۲۲ اکتوبر زنده حاضر و رویداد خودرا آماده دارند

§ هفته گذشته برعهده خط زدگان هند خیلی افزوده در صوبه بمبئی (۶۲۶۴۰) در - اجیر سروار (۴۷۴۴) در تمام رقبه انگلیسه در هند (۳۷۱۸۶۹) نفوس خط زدگانیکه در کارهای خیراتی رفع خط مشغول اند زیاد میشوند

§ در امرتسرای بومی بمبئی (۱۶۳۶۷) خط زدگان افسانه شده در امرتسرای بومی (۱۳۰۱۰۰) در کارهای رفع خط مشغول اند - در این زمان تعداد خط زدگان هند بالغ بر پانصد هزار نفر به شمار آمده اند

§ هفته گذشته باران در غالب هندوستان باریده در پنجاب باران موقوع آمده - در صوبجات متحده کجرات نیز کمی باران شده است و نیز در اکثر جاها دیگر امید است زراعت بموجب دلخواه بشود

§ راجه (بلاسپور) خودرا طاعون کوبی نموده یقین است که درین نواح قدر طاعون کوبی را از اقتدای بمباراجه عوام بدانند

§ حکومت هند درباره اسرای بوئر که در هندوستان هستند رعایت مخصوص نموده خطوط آنها را بلاغتر منظور می نماید

§ در لاهور و امرتسر از کثرت باران چند عمارات افتاده و چند نفر نیز تلف گردیده اند

§ هفته گذشته تلفات طاعونی هند (۴۳۷۱) بشمار آمده بیشتر در صوبه بمبئی بوده یعنی (۳۱۱۱) در شهر بمبئی (۲۵) - در صوبجات متحده (۱۹۵)

§ نواب جاوید رعایای خودرا در جشن تاجگذاری اعلیحضرت ادوره هفتم ششصد و بیست و چهار هزار و سیصد و سی و سه روپیه بقایای مالیات را معاف نموده و مهاراجه (لرام) (۴۰) هزار روپیه عفو کرده است

§ امرتسرای بهاولپور (۹) آگست (۵) هزار غنای را طعمان نموده و ۲۵ نفر مجوسین را نجات از حبس داده اند و جرافان و آتشبازی مفصلی نیز شده است

§ در امرتسرای و می امتعه هندوستان که از ممالک سرحد براه خشکی خروج شده بیست و پنج میلیون و هفتصد (۱۴) هزار (۳۳۷) روپیه بحساب آمده است

§ اساسی بعض اشخاصی که دربار دهل از مدراس مدعو شده اند بموجب ذیل اشاعت یافته

§ پرنس ارت - از ملاکین کللیکت - مهاراجه بابلی - و جیپور - سریشیا ستی - واجه ونکت

برادر بهادر شاه دهلوی بود از صحرای بنگاه و هفت سالگی سکونت ملومین را اختیار نموده بود

§ اخبار (نامی) کاتبها وار مینویسد که در صومعه راجکوت اژدهائی که ۱۲ فیت طول اوست مریک کرده اند و از شکم او بیچه آهونی بیرون آوردند که همان ساعت بلعیده بود

§ مستر کوپتا قاضی پلیس عدالت مضافات مالده ا بجه نگرانی اخبارات بومی دربار دهلوی نامزد فرموده اند
 § در محکمه پلیس بونه بجه دزدی نمودن بعضی نوشتجات تق زده و بعضی کاغذات را برده اند در دفتر بسیاری تهریت های سوخته افتاده بود معلوم میشود که خیال دزدان کاغذ خاصی که در آن مقدمه بزرگی که در محکمه دایر است بوده و آن کاغذات در خانه قاضی پلیس بوده لهذا دربان را گامیانی حاصل نموده است

تبعیه بد بد

یکی از اخبارات بومی را اویندی احوالات یکی از مدارس آنجا را نگاشته مینویسد که یکی از شاگردان مدرسه بحضور استاد خود فضول خرجی و اسراف ریاضی نمود و استاد بجای تادیب و منع همه روزه بروی مهربان تر میشد کم کم رسید که این وجه را از کجا حاصل میکنی طمأنه چون استاد خود را مهربان دید حالات را بدین قلم مرصه داشت که از خانه خود دودی میکند - و علاوه در خانه و زور و تقدینه بسیار موجود است استاد به طمع افتاده نمدی از آن کلاه هواست و طفاک دیگری را هم از نموده صدوقچه که در آن دو صد ربه نقد و بعضی وزیرات بود اما خود آورده حواله نموده پس از چندی راز فاش گشته طشت آخوند از نام افتاده پلیس خبر شده تفحص و تجسس نموده اطفال را استطاق کرده کیفیت معلوم کردید - استاد مع شاگرد گرفتار و در حراست میباشد تا نتیجه مرافعه شان چه ظاهر شود علی ای نحوگان نتیجه بد بد است

معاملات چین

خبریکه شازکی از چین سیده ظاهر میدارد که حکام صومعه (نان کنک) قواصل های خارجه رسیده خطی نگاشته و از بابت افواج آنها که در شهرهای ناکنون مقیم اند مواخذه نموده که چرا افواج شما اهل در آنجا مقیم

ملا سکنین دهارا کوتا - راجه پارلا کیمیدت - راجه وزنا کرام - ملاک زرك ایتیا پورم - و مانداسا راجه کالی کوتا و آنا کادا - آریل نواب سید محمد و بسیاری از ملائین و راجکان صوبه جات نیز مدعو گردیده اند

§ در تمام هند جشن تاجگذاری اعلیحضرت (ادورد هفتم) را سوای کلکته یکم جنوری خواهند گرفت و ۸ روز تمام ادارات را تعطیل عام خواهند نمود
 § مایدی صومعه بنگاب در ماه جون پنجمیون و ششم و ۹۰ هزار روپیه بوده و خرچ یک میلیون و هفتصد و نصد و نه هزار روپیه

§ در مضافات انباله (۱۴۶۵) نفر از دفتر اطامه قسط زدن بجایا پرورش می یابند هفته گذشته (۱۴۸۵) بوده

§ من باب کنفرانس مذهبی کیوتو (ژاپون) (۱۵۰۰۰) روپیه مصارف حصه هند قرار گرفته و طلب نموده اند
 § در نیال طوفان سختی شده رود خانه طغیان کرده از سیلاب بسیاری هلاک و غرق گشته اند مفصل حالات تاکنون نرسیده است

§ بموجب تکارش اخبارات - جشن تاجگذاری اعلی حضرت (ادورد هفتم) را کلکته ۳۱ جنوری مفصل خواهند گرفت (لارڈ کوزن) فرمانفرمای هند نیز رونق افروز خواهند بود

§ مهاراجه میسور مع زوجه شان برای شرکت در جشن تاجگذاری دهلوی بنک بنگال را اجازه تهبه و تدارک داده اند

§ وزیر امارت دکن بجه تعمیر مسجد بلدیہ بالصد روپیه از صرف خاص مرحمت نموده و نیز وعده کرده است که از خزانه شاهی هم امداد خواهد داد

§ در (بنه) باران زیادی باریده اهالی را مسرور ساخته است

§ سیصد هزار لیرا در پذیرائی مهمانان هندی در جشن تاجگذاری لندن تخمینه مصارف شده است

§ بجه عورای برده نقین نیز انتظام خاصی در دربار دهلوی شده بیکم بهویال هم رونق افروز خواهند بود
 § ناظم شاه میرزا در عمر (۶۵) سالگی در ملومین وفات نمود - مرحوم فرزند پادشاه اکبر ثانی و